

október 25.
ROK.
ezünk meg,
rdulhatnak
zéljából.
lam street,
ork.
reet, New
New York,
egyzől bi-
dway, New
értékpap-
ldó Társa-
econd Ave.,
Son & Co.
és Euró-
és bizto-
on az ó-ha-
zeti Bank.
s azt nem
k Charles
la-völgynek
tében, ötó-
Keesport,
pontosan a
jegyzeladás
b árk mel-
lemmel k-
beszerző.
Trust Co.
akarak és
ár. Penn-
nak egyiké
nőzött ma-
és részvé-
köt csekké-
ra. Pénz-
szől truda.
zlete, 1340
eveldrustrá,
Najja hazai
duquesne.
yek elintá-
Közjegy-
company, s
ompániája,
100.000.00.
re aleinok.
Cleveland,
burgstown,
yrsan, ol-
n. 4 száza-
Burger B.
kedelmi és
H. B. Ro-
jőgyeket
világ bár-
gad.
saic.
amerikai
hának iro-
szám alatt
nek irrott
ar ameri-
kkel talál-
HAK
egyleti
lag és
szá-
NO, O
Potter
nok.
ANK
NK
aykill-
eti
000.00
000.00
pézt felk-
rmely
lvány

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
327 East 13th Street New York City
ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre New Yorkban... \$3.—
A vidéken... \$2.50
Egyes szám... 3c.

A BEVÁNDORLÓ

Editorial Rooms:
327 East 13th Street New York City
SUBSCRIPTION:
Per annum, in N. Y. City... \$3.—
United States... \$2.50
Single copy... 3c.

MEGJELEN KIMBŐLTEN ÉS PÉNTEKEN. Szerkeszti: SINGER MIHÁLY. EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.
IV. évfolyam. 81. vázlat. NEW YORK, N. Y. PASSAIC, N. J. PITTSBURG, Pa., KEDD, 1907. OKTÓBER 29-én. IV. Year. No. 87.

VÁLASZUTON.

KOMOLY SZAVAK KOMOLY DOLGOKRÓL.

Husz éve már, hogy tömegesen vándorol a magyar Amerikába. Ha igazat mondának a számok, úgy minden tizedik magyar ember itt dolgozik az idegenben. Óriási szám, mert a 20 millió magyar honoshoz a csecsemő is számít. Amerikába nem hozzák a csecsemőket, mert itt csak a nemzet virága, az aczélós karu, élte virágában levő ember sorozzák be a vasgyárak és bányák töltelékének.

Mert ez igaz, igaz az is, hogy a magyar nemzet munkabíró fiainak fele nem a háromszáz, de a csillagsávós lohogó árnyékában izzad és ez utóbbinak szerez vele nagyobb dicsőséget. Mert hiába. Jó és kereset munkás itt ma a magyar. Aztán nem is válogatás. Ahová már egy nemzet fia sem megy dolgozni, ahol már senki sem bírja a munkát, még ott is dalolva dolgozik a mi népünk.

Megfizetik a munkánkat. Mi meg hazaküldjük a pénzt. Sokat küldünk, nagyon sokat. Száz és száz millió koronra vándorol csak egy esztendőben haza.

No de kell is odahaza a pénz. S bár már 20 esztendője küldögetjük a milliókat, vajmi kevés a látszata eddig. A viszonyok csak nem javulnak odahaza, mert hiszen még minden évben száz és száz ezer olyan ember terem Magyarországon, aki dolgoz két kezének nem talál jól megfizetett munkát a szülőhazájában. Csak úgy ontják a Fiuméből és Brémából megérkező hajók a dollárokat és a helytelen gazdasági politika áldozatait: a magyar embert.

Ha a magyarországi lapokat olvasuk, úgy azt hihetnénk, hogy gondolkodunk velünk otthon. Minden évben összeülnek otthon az okosok. Gondolkoznak: mi az oka a kivándorlásnak? És mert mindig a kivándorlási híenákat s a dollárnak csábító erejét mondják a kivándorlás okának, s mert nem akarják saját hibájukat, az ország elárult közgazdasági helyzetét elismerni, hát minden ilyen tanácskozás után csak szaporodik a kivándorló.

No de nem sokáig szaporodhat már. Elérkezettünk oda, hogy — mert a magyar anyák egy évben csak egyszer szülhetnek gyermekeket, — hát ma-holnap nem lesz, aki kivándorol. Már csak ez az egy ok marad a kivándorlás megszüntetésére, s így ma-holnap — sok ember szomorúságára — elmaradnak az anekétek s vele a bankettek is.

A tapasztalat azt mutatja, hogy mert a magyar nép nagyon szereti a földet, — de csak a magyar földet! — nem lehet Amerikában röghöz kötni. A kivándorlónak csak egy célja van, s ez az, hogy nehéz keresményéből annyit szerezzen, hogy hazamenve, a saját szegénységéből, a saját földjéből élhessen.

A nép számára szerint az a legfőbb oka a kivándorlásnak. Ezt az okot pedig nem a nép teremtette meg, de az a helytelen politika, amelyik a munkást nem akarja úgy megfizetni, ahogy azt az ország gazdasági viszonyai megkövetelik. S mert a ma már felszabadított nép, a kirol nem tartozik többé gondoskodni a nemes, nem birt s nem bir annyit keresni, amiből jóllakhat, meg s keres olyan jövedelmi forrást, amiből a saját házában is biztosíthatja majd magának a biztos megélhetést.

Ezt a biztos megélhetést csupán a föld adhatja meg neki. És mert ez igaz, s mert Amerikában dollárokkal fizetik meg az egy napi munkát is, hát eladja biz a szegény ember még az utolsó vankost is a gyermeke feje alól, hogy eljuthasson arra az ígért földjére, ahol megkeresheti azt a csodaszert, amelylyel visszaszeresheti, megválthatja magának azt a rögot, amely ősei porával van vegyítve; azt a földet akarjuk megválta-

ni, amelyik hazánkban van, de idegenek birják.

Igy rejlik a kivándorlás okaiban a visszavándorlás oka is. Az első ok szülte a másodikat, de megszülte az a csodálatos szeretet is, melynek melegénél ki lehet hegyezni azt a csákányt, amely az első vágást tegye a független Magyarország kiépítésének útjához.

Aiké a föld, azé az ország. Két millió aczélizmu kar gazdája izzad itt Amerikában azért, hogy ezt az igaz mondást valóra váltsa, hogy a magyaré legyen — Magyarország.

Eppen azért most, hogy a válaszutra értünk, volna egy pár szóm azokhoz, a kik annak az országnak sorsát intézik, amelyet nem mi tettünk koldussá, s mégis mi dolgozunk érte, hogy egykor gazdag, szabad és független legyen.

Mert az lesz. *
Keveset szólok, keveset kérek. Amit kérek, azt sem magunknak kérem. Nem. Mert mire mi annyit keresünk, amivel azt az imádot földet megváltjuk, akkorra meglazul csontjainkban a velő, s megernyednek karjaink izmai. Mi már csak legfeljebb egy sirdögért könyörgünk, a hova letessük a munkában tönk-re rongyolódott testet. Azoknak a nevében kérek, akik majd a mi sirjainkat körülterdepelik.

Tegyük lehetővé odahaza, hogy ez a kétmillió ember ne dolgozzék hiába és csel nélkül. Adjanak földet azoknak, kik azt úgy óhajtják, mint az eltűnt vándor a hűsítő ösöppet. Ne hagyják elpredálódní azokat a hazaküldött milliókat.

Ne hallgassanak a folyton zavarosban halászkók ijesztgetésére.

Mi itt becsülettel keressük a pénzt, s oda tesszük, ahová akarjuk. Amint hogy egy amerikai nem gátohat meg az Egyesült Államok kormányja abban, hogy tőkét idegenben helyezze el, épp úgy nem ur abban senki fia, hogy mi hová tesszük a garast, amiért nagyon is megizzadtunk.

S mert ez így van, tüzzel-vassal meg kell gátolni Magyarországon minden olyan mozgalmat, amely a föld árának mesterséges emelését célozza. Meg kell gátolni, ha azt nem akarják, hogy a még most magyar kézen levő földek is idegen kézre jussanak.

Ne küldjenek ide honmentőknek olyan embereket, akik, úgy látszik, odahaza azért egyenetlik a kivándorlás útját, hogy azután az amerikai dollárt csak egy korona értékben vásárolják meg. Itt nincs szükség arra, hogy a csanád-apáczai bankalapítók kezébe jusson a nép. Gondolkozzanak inkább azon, hogy ezeknek az embereknél kezeiből a gyeplőt kivessék, ahelyett, hogy azok helyzetét itt Amerikában is meg akarják erősíteni. Nincsen itt szükség arra, hogy a darabont-kormány idevetődött s levitézlett alakjaiba a mostani kormány bizalmát bíró emberei lilaszínű ezingulus révén öntsének lelket, azért, hogy a nép, a még mindig hívó nép lépre menjen, s földet, magyar földet vásároljon a patikában.

De meg ne higjjenek odahaza azoknak az embereknél sem, akik míg a köztisztviseltek és bizalmat bírták, azon törték a fejüket, hogy és mint gyengítsek, bárha árulás útján is azt az anélkül is vérszegény országot.

Miért bűnhődjünk mi a magyar társadalom száműzötteinek büneiért? Elég, ha tudjuk, hogy itt vannak közöttünk ezek a báránybörbe bujtatott farkasok, s szégyeljük, hogy van a magyar sajtónak olyan organuma is, amelyik az ilyen emberek informálására támaszkodva, félrevezeti a magyar közvéleményt.

Ha csak ily uton tudnak rajtunk segíteni, ha csak a bűnben fertőzött emberek tartják otthon alkalmasnak ar-

ra, hogy bennünket megváltanak, úgy jobban teszik, ha egyáltalában nem törődnek velünk, de hagynak bennünket a saját sorsunkra.

Megszürödött már az amerikai magyarság is. Van itt már klérus, sajtó és sok oly tisztességes, ismert s jó anyagi viszonyok között élő magyar, akiben a nép hisz, s akik a népet s annak kívánságait ismerik.

Ha a beteget operálni akarják, úgy olyan emberekre, olyan orvosokra bizzák azt, akik a betegséget kezdettől fogva ismerik. Nincs itt ismeretlen s lépten-nyomon megbotló emberekre szükség, akik tájékozatlanságuk révén még azt a keveset is lerontják, amit — igaz, hogy sok marakodás és zivódás útján — megépítettünk és magunkkal együtt mindannyiunkat nevétség tárgyává tesznek.

Ha jobbat, ha okosabbat nem bírtak a számunkra kitalálni, úgy jobb, úgy sokkal okosabb, ha továbbra is magunkra hagynak bennünket.

Megmondom, miért?
A magyar kivándorlás ma már irtózatos betegség. Gyógyviz, orvosság erre csak egy van. A jóllakott embereket fel kell váltani azokkal, akik még éhesek. Az előbbiből Amerikában van sok, az utóbbiból odahaza.

És mert MA MÉG az Amerikában jóllakott magyar csak egy dolga van, a magyar földre, hát gondolkozzanak rajta odahaza, hogy ezt az egy eldelte nem olyan szakácsok készítsék meg neki idekent, akik otthon is mindig elsőták az ételt.

Tanuljanak e tekintetben odahaza az olaszoktól. Olaszország is ugyanabban a betegségben szenvedett, mint Magyarország. Az olaszok eltalálták a módját annak, hogy a kárból hogy lehet hasznot teremteni.

Válaszutra értünk!
A magyar jól tudja forgatni a kaszát, meg a kapát. Az Egyesült Államok nyugati részének, de meg Kanadának is farmerra van szüksége. Sok farmerra!
Az amerikai magyar munkás EZ IDEIG csak a hazai földre éhes. Küldögetjük haza a milliókat a magyar földért. De ha hivatlan kezekben nagyon feltalál szaladni a föld ára, félő, nagyon félő, hogy a magyar embernek elég jó lesz az amerikai föld is, de akkor az Amerikában keresett milliók itt is maradnak.

Válaszutra értünk!
Kuruc.
VESZÉLYEN KIVÜL.
A magyar király csodálatos felépülése.
Schönbrunnból sürgönyzik, hogy az udvari orvosok már nem is adnak ki többé jelentéseket Ferencz József állapotáról.
Az elaggott fejedelem a sir széléről visszatért az életbe. Vasszervezete megküzdött a halállal s ma már annyira jobban van, hogy országos ügyeket is elintézhet.
A KIEGYEZÉSÉRT.
Kossuth röpiratban mellette szél.
Egy tegnap beérkezett kábelsürgöny szerint Kossuth Ferencz egy röpiratot írt meg, amelyben azokat a nehézségeket vázolja, amelyekkel a jelen kör-mánynak kell megküzdeni.
Egyben Kossuth kéri a függetlenségi párt tagjait, hogy szakadással ne gyeptgitsék a saját erejüket és a párt erejét. A kiegyezést ez idő szerinti szakácsok nem mondja és elfogadását megsüregéti.

TÁMADNAK.

BÉCS POLGÁRMESTERÉNEK BOTRÁNYOS VISELKEDÉSE.

Megszoktuk az osztrák hetvenkedést. Azt azonban, hogy a császár székvárosának főpolgármestere az elnök részéről történt bárminemű visszautasító szó nélkül zsarolónak nevezhesse a magyar nemzetet és lázithasson ellene nyílt parlamenti ülésen, nem hittük volna még az osztráktól sem. Reméljük, hogy a magyar kormány Lueger urnak megadja azt a feleletet, amelyre az a magyarfaló osztrák részöltgált.

Történt pedig a következő: Egy vasárnap beérkezett kábelsürgöny szerint az osztrák birodalmi tanács szombati ülésén a kiegyezési vitában felszólt Lueger főpolgármester is. Azt mondta, hogy Magyarország ismét zsaroló taktikához nyult s nyilván az alkotmány-biztosíték volt az ára annak, hogy belement a kiegyezésbe. „Nekünk osztrákoknak, — folytatá Lueger — nem lehet közömbös, vajjon a császár Kossuthnak kegyelméből király. Én a kiegyezést csak akkor fogadom el, ha biztosítékot nyerek aziránt, hogy katonai téren és Bosznia és Hercegovina viszonyának szabályozásában semminemű további engedmény Magyarországnak megadatni nem fog. Helyénvalónak találok annak megvizsgálását, vajjon itte-e az ideje már annak, hogy felvegyük a harcot Magyarország ellen. Ha itt az ideje, akkor könyörtelen kiméletlenséggel kell eljárunk.”

Igy beszélt Bécs városának főpolgármestere a birodalmi tanács nyílt ülésén s az elnöki csepenyű csak egyetlen egyszer sem szólt meg a magyargyalázó kifakadások, a duhajkodó fenyegetések visszautasítására.

Bécs főpolgármestere zsarolásnak nevezi azt, hogy egy ezeres nemzet királyi esküvel szentesített alkotmányát támadások ellen biztosítva akarja látni. Ezzel Bécs főpolgármestere különben nem annyira a magyar nemzetet sértette meg, mint inkább a magyar királyt, aki egyuttal az osztrák császár, Luegernek császára is. Mert Lueger ur az ő kifakadásával rábizonyította, vagy legalább is rá akarta bizonyítani a magyar királyra, hogy csakis az erős szakkal engedve, biztosította annak a magyar alkotmánynak sértetlenségét, amely alkotmányra szent esküvel meg esküdtött.

De tanulhatunk Lueger ur beszédéből mást is. Megtanulhatjuk azt, hisz nyíltan bevallotta, hogy az osztrák csak az alkalmas időpontot várja Magyarország megtámadására s hogy ez időpont elérkezésekor tüzzel-vassal fognak nekimeenni a magyarnak.

Hivatalos egyéniség mondta ezt. Az osztrák császárnak egyik legbizalmasabb embere, a császár városának legelső polgára mondta. S midőn a főpolgármester mondta, ezt olyba vehetjük, mintha a császár város főpolgármestere mondta volna.

Az osztrák tehát a főpolgármester bevallása szerint örökön örökké meg akar tartani a kezében, hogy ezt az államot a magyar nemzet szívébe mártsa. Monda pedig ezt éppen attól az alkalomtól, amikor Magyarország tíz évre megváltotta a testvér-kegyezésétől.

De a főpolgármester azt is mondta, hogy a magyar nemzetnek a magyar földre van szüksége. Azt is mondta, hogy a magyar nemzetnek a magyar földre van szüksége. Azt is mondta, hogy a magyar nemzetnek a magyar földre van szüksége.

tését, amikor az osztrák parlament elnöke, az osztrák kormány egyetlen szóval sem utasította vissza a brutális támadást, a még brutálisabb fenyegetést.

Magyarországnak tehát örökösen résen kell lennie. Mert hisz az osztrák „testvér” csak az alkalmas időpontot várja, hogy könyörtelen kiméletlenséggel ellenünk menjen, hogy tört döfjön a szívünkbe.

És ismét látjuk, hogy Kossuth Lajosnál senki a helyzetet jobban nem ismer-te, hogy látnoki szemével betekintett az osztrák szívekbe és agyákba. Most látjuk ismét, hogy mennyire igaza volt neki, mikor az első kiegyezés létrejöttkor Deák Ferencz hívó szótára azzal felelt: „Élő tiltakozás akarok maradni bárminemű közösség ellen Ausztriával.”

Ezt a tiltakozást elevenítette fel Lueger most. A császár városból tanítják meg a magyart arra, hogy egyedül Kossuth Lajos tanainak követésében találjan életének feltételei biztosítékot.

Singer Mihály.
FÖLKELO VADAK.
Ute-indiánusok háborúval fenyegetnek.
Az indiánusok harcra az Egyesült Államokban a múlté. Ez az ijesztő rém most kiszáll a sirjából. A Ute-indiánusok Fort Meadei kerületükön meghátráltak a felügyelő s hozzáfogtak a „fehérek napirozásához.”

A surlódások tavaly kezdődtek, amikor az indiánusok Utah állambeli területéről Montana és Wyoming államokba menekültek. Akkor a katonaság megint összefogdosta őket, de csak azzal a feltétellel adták meg magukat, hogy nem viszik vissza őket régi területeikre. Fort Meaden lettek elhelyezve, de sehogy sem akarták a nekik kiszabott munkát elvégezni. Most fellázadtak és a fehérek közt iszonyatos pusztítást visznek végbe. Leveretéstkre lovasvasságot és géppuskákat küldtek ki tegnap.

CHICAGO
A civic federation chicagói gyűlése.
Chicagoból sürgönyzik, hogy a National Civic Federation, egy a polgárok különböző köréből a polgárság általános érdekeinek megvédésére alakult társaság, mostanra értekezleten kiváló súlyt fektetett a truszt-kérdés megoldására.

A javaslatok behozatalára kiküldött bizottság határozott javaslatot terjeszt az értekezlet elé, melynek elfogadásával nyomást kívánnak gyakorolni a kongresszusra, hogy ez sürgősen tegyen oly törvényt, mely az Egyesült Államok kormányának teljes jogot ad a trusztok és testületek szabályozására. A bizottság kifejti, hogy javaslatuk a testületek és trusztok megszüntetését célozza ugyan, de nem a jogaiknak megvédését is. Csak a javaslat elfogadásával az emberek alapján meg lehet törvény, mely a testületek és trusztok megszüntetését célozza ugyan, de nem a jogaiknak megvédését is. Csak a javaslat elfogadásával az emberek alapján meg lehet törvény, mely a testületek és trusztok megszüntetését célozza ugyan, de nem a jogaiknak megvédését is.

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY MAGYAR OSZTÁLY YOUNGSTOWN, O.
VAGYON: \$1,500,000. PÉNZT KÜLD az é-hazába és a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. PÉNZBELETEK után a számlák kamatot fizet. VIZITKÉNYVEZETŐ: Magyar és angol nyelven.

BOTRÁNY-PÖR.

Az erkölcsös Németország szenczációja.

Harden Miksa berlini újságíró egy feltűnést keltett cikkben erkölcsellenes üzemekkel vádolta Moltke Kunó grófot, a német hadsereg egyik vezéralakját.

Természetes, hogy az erkölcsös Németország felháborodott és halált kiáltott a vakmerőre, aki cikkével nemcsak Moltke grófot, hanem a német hadsereget is bemocskolta.

Harden Miksának nem szállott azonban inába a bátorsága. Nyomást gyakoroltak rá mindenünne, de ő ragaszkodott ahhoz, hogy amit ő írt, az a legutolsó betűig igaz.

A megtámadott Moltke gróf rátért tehát a törvényes útra, beperelte Hardent. A mult héten kezdtek meg a tárgyalást. A vádló még akkor is egyezkedni akart a vádlóval. A vádlott újságíró visszatartotta minden egyezkedési kísérletet. Megkezdődött hát a pör.

Elsőnek a vádló Moltke gróf elvált feleségét hallgatták ki. Ez oly botrányos dolgokat vallott férjére, a „német hadsereg diszere”, hogy tisztességes újságban azokat a vallomásokot leközlölni nem lehet, nem szabad.

Harden újságíró a német császárt is kérte tanuként beidézni.

Majd a szakértő orvos kijelentette, hogy vizsgálati alapján mondhatja, hogy Moltke gróf nem tekintetben természetellenes hajlamoknak él. E kijelentésre a bíró feleségének mondotta további tanuknak beidézését.

Kezdték a vád-és védbeszédek. Az ítéletet ma fogja kihirdetni a bíró. Kétségtelen, hogy a vádlott újságíró felmentésével fog végződni.

Az erkölcsös Németországnak ez nagyon fog fájni, de különösen fog fájni a „New Yorker Staats-Zeitung”-nak, mely keztény kézzel tárgyalta az egész ügyet. Buzeg másképp írt volna, ha magyar gróf lett volna a pörnek hőse.

NEWARKI SALAMON.

Egy bíró az edénymosogatás dolgában.

Amerikában férjürámék számára tudvaleg nem mindig gyönyöget a házasság. Szokás és törvény oly előjogokat biztosítanak az Egyesült Államokban az asszonyoknak, amelyekbe az Európából átszárnozott férfiak — különösen a jobbágyok beszűntetése óta — nem igen tudnak belealkalmazkodni. Itt, ahol véres háborút folytattak a rabszolgák felszabadításáért, az asszonyok akaratnélküli rabjává akarják tenni és teszik a férjüket.

TÁRCZA.

NEW YORKI MAGYAR TIPUSOK.

A Mr. Greenhoot varázsszíjjai.

Irta: Steinberger Márton.

Nem fekszik a Tisza partján, nem is rug ki a Marosra, sőt még csak a Hudson-Riverhez sincs valami közel a Szikra bácsi fogadója. Amerikai east-side-i kis korcsma, alacsony tetűjű, kényelmet nem ismerő, de magyaros benne a hangulat, igaz, magyar ember a gazdája. Itt szoktunk hébe-hóba egy hosszú asztal mellett összegyülekezni, hazai paprikás szalonárra, liptói turóra, amik itt csemegezésbe mennek, s iszunk hozzá szaporán a jófajta kaliforniai, mert bizony az csak kaliforniai, ha Badaconsy-nak is keresztelt a gazdája. Poharazás közben elfeledi mindenki a baját, küzdelmeit, folyik a szó vigan: mult időről, asszonyokról, politikáról...

Épp a hazai politika van szőnyegen, s a kurucz Csurdy bizonyítgatja nagy hangon, hogy nem Togo, hanem a magyarok istene verte meg a muszkát. A magyart nem lehet bántani büntetlenül; amikor kimerül, ott van a boszúálló isten s jön az ostromal. Majd rapzodikusan rátér az iteni viszonyokra, szűdja az egyre fokozódó nyomorúságot, mikor egy keserves dollárért is hála kell dolgozni magát. No de nem tart már sokáig a nyomorúság! — fakad ki keserűen. — Kinyilott a szemünk végre és nem hagyjuk magunkat tovább szípoloztatni a némettől! Meg lesz a kilónváltás, csinálunk magyar ipart, kereskedelmet s megelbünk otthon is. Napok kérdése az egész; pakolok megyek haza! — Megyen? — Jégzi meg az örök-

Hiszen mi férfiak szívesen engedjük magunkat az asszony által lánczra fűzteni, csak hogy a lánczszemek ne álljanak csupa tövisekből, legyen köztük egy-egy rózsza is.

Lukosch Richárd, aki a New Jersey állambeli Newark lakosa, a házasság lánczának nyilván csak töviseit érzi. A felesége elfogatta őt s a bűnös férj szombaton állott bírāja elé.

A bíró előbb a bűnjelt nézte: Lukoschné asszonynak megdagadt szemét, majd meg a vádoltira meresztette szigorú tekintetét.

Lukosch bevallotta, hogy feleségének megdagadt szeme az ő ökle között az ok és okozatbeli összeköttetés fennáll. Csak hogy — ekképp védekezett a szörnnyeteg — az asszony a véletlektől vitt, nem segíthettem magamon, megütem.

A bíró arca híven visszatükröztette a rémületet, amelybe Lukosch vallomása ejtette őt s a rémület kifejezése nem távozott arczáról, amikor Lukosch kifejtette, hogy akkor fogyaszt ki türelmeből, amikor az asszony összegyűjtötte a reggelinél, ebédnél és vacsoránál használt edényt és ráparancsolt, hogy mossa tisztára.

„És ön nem akarta elmosogatni az edényt?” — dühöngött a bölcös bíró — és keményen megbüntette Lukoscht.

Házassulandó honfitársaink pedig vonják le ebből azt a tanulságot, hogy vagy tanuljanak meg idejekorán mosogatni, vagy pedig ne rakják meg fészükét Newarkon.

A YONKERSI SZTRÁJK.

Állami katonák a közúti vasutások ellen.

A New York közvetlen szomszédságában levő Yonkersen a közúti vasutak alkalmazottjai beszűntették a munkát. Tízórai munkaidőt és minden órét huszonöt centet követeltek. A társaság megtagadta a követelés teljesítését, mire a munkások sztrájkba mentek.

Yonkers polgársága a sztrájkoló munkásokkal rokonszenvez és nem szívesen látta, hogy a társaság a közlekedés fentartására idegen munkásokat hozatott Yonkersre. A polgárok szövetkeztek is a sztrájkolókkal és megakadályozták a villamos kocsi megindítását. Erre a kormányzóhoz fordult a társaság az állami katonaság kirendelésért.

Közben Coyne polgármester, aki a munkások követelését jogosnak tartja, azon van, hogy megsemmisítse a közúti társaság szabadelmi levelét. A társaság, látván, hogy minden oldalról szorítják, valószínűleg beadja a derekát, vagy legalább is alkudozásokba fog bocsátkozni a sztrájkolókkal.

sen ellenkező Mr. Greenhoot, — megyen, igazán? Különben: haza mindenki mehet, csak aztáp vissza nem eresztik.”

Az asztaltársak csendes mosolygása csak tüzei Csurdyt: „Nem eresztetek? Aztán miért nem, Mr. Greenhoot?”

— No, — gondolom, még nem elég „öreg”...

Erre már kitér a visszafojtott nevetés. Ugyanis a fenti megjegyzésben csendes czélzás foglaltatik Csurdy multjára, aki még az ó-hazában egy ízben, szórakozottságból „idős” Csurdy János nevét írta a váltó alá, a saját neve, „ifjú” Csurdy János helyett.

Csurdy nem veszi a dolgot komolyan: hangosan kacag a többiekkel. Greenhootot, ha nyelve csipős is, minden szereti: jószívű ember. Azelőtt ugyan Grünhutnak írta a nevét, de itt az is mellékes, mindenki csak Krözusnak nevezi kedvező anyagi viszonyaira való tekintetből. A hozzáfördülő, zavarban levő „földi”-eket szívesen kiségi 2—3—5 dollárral, s csupán csak akkor esik kétségbe, ha valamelyik visszafizeti. „Képzeldék — panaszkodik ilyenkor — képzeldék: megfizetett a gazember! Bizonyosan többet akar!”

De, szerencsére, ez nem olyan gyakori eset, az emberek itt feledékenyek. „Könnnyű magának, Krözus! — szóla meg újból Csurdy, midőn a nevetés lecsillapodott — könnnyű a szegény emberét kinevetni! Magának, betafaló Amerika: mindig szerencséje volt ebben az országban.

— Hát, ami azt illeti, — válaszol Greenhoot, — nem panaszkodom. De higgye el, minden embernek akad szerencseje, csak nem tudja mindenki megmarkolni. Én kevesebb pénzzel indultam a világnak, mint bárki önök közül, támogatásban sem részesültem, sem itt, sem hazulról. Magam tettem magamat azzá, ami vagyok és jól fog-

REGÉNY AZ ÉLETBŐL.

Egy férj, aki feleségét átengedi szeretőjének.

A Newburghban lakó Miller Vilmosnak vére minden esetre nem oly hevülékeny, mint Buray clelandi honfitársunké, aki életét hagyta azért, mivel úgy kívánta, hogy az asszony, akivel 3 lépett az oltár elé, megmaradjon feleségül.

Pedig Miller Vilmos, a newburghi ácsmester ugyancsak szereti a feleségét. Mégis átengedte szeretőjének, sőt pénzzé tette mindenét, hogy feleségének a „másikkal” való násztutjára meglegjen az utiköltség.

A furcsa regény az életből régibb keletű. Wells Carola, Miller Vilmos és Smith Karoly együtt nevelkedtek a New York állambeli Pinebusban. Mire a gyermekek felcseperedtek, Carola és Smith Karoly között oly viszony fejlődött, amelyet a költők szerelemnek szoktak elkeresztelni.

Smith aztán, a szokásos hűség esküjének kölesönös megadása után, elment világgá szerencsét próbálni. Az idegenből gyakran írt Carolának, de ennek szűlei, akik nem látták szívesen a viszonyt, elfogták a leveleket.

Évek multak. Carola azt hitte, hogy kedvese vagy hűten lett, vagy elpusztult az idegenben. Emléke egyre halványabb lett szívében. Végre engedett szűlei unszolásának, és az oltárhoz követte másik gyermekkorú játszó társát: Miller Vilmost.

Ismét multak az évek. A házaspár boldogan élt. Egyszerre csak feltűnt ismét Smith a láthatáron. Carola szívében feléledt a mult emlékei. Érezte, hogy férje oldalán most már nem élhet meg, hogy megholtnak hitt kedvesét követnie kell.

És feltárta lelki állapotát férje előtt. És a férj? Eladta mindenét, hogy felesége Salt Lake citybe utazhasson, a hol a váloper hamarosan keresztülvizsik. Elkísérte az asszonyt a vasutara s kezét szoritott boldogabb vetélytársára, aki az ő pénzén teszi meg most feleségével az előzetes nászutat.

S még mindig azt mondják, hogy ki halt a regényvilág.

FÖLDRENGÉS.

Olaszország ismét a pusztulás képe.

Pénteken egy kis földrengés rázta meg Calabriát, amelyet az első hírek után jelentéktelennek néztek mindenki. A később beérkezett hírek szerint azonban a földrengés okozta csapás csakoly nagy, mint az, amely két év előtt sújtotta az olasz népet.

nak mulatni, ha egyszer elmesélem, hogy minek köszönhetem tulajdonképpen a szerencsémét.”

— Halljuk Mr. Greenhootot! Halljuk a Krözus életörténét! — kiabálták jobbról-balról.

Mr. Greenhoot nem kéri magát. Int Szikra bácsinak, ki megtölti a poharakat s megkezdli az elbeszélést.

— Hát, kérem, annak idején egy kereskedőhöz bevásárlója voltam. Szerettem kártyázni, — azóta sem volt kártya a kezemben — s egy kissé többet vesztettem, mint szabad lett volna. De minek legyek hosszadalmas? Meguntam, hogy mindig üldöz a balszerencse, elhatároztam, hogy az Újvilágba vitorlázom. Sietségemben főnökötöl nem is bucsuzhattam s így midőn hajógyeget megváltottam, alig maradt egy-két forintom. Amerikába megérkezvén, rövid keresgélés után kis, barátságos szobát találtam egy német családnál s midőn már az árban megállapodtunk s éppen átnyujtani akarom a pénzt, a háziasszony, — alkalmasint gyanusnak tetszett előtte az orrom — megszólal:

— Mondja, kérem, nem szűdö ön? Mert én szűdönak nem adok szállást a házamban.”

Megvallom, igen meglepett e kérdés, az Egyenlőség földjén. Kiséres veres is lehetett a haragtól, de hirtelen eszembe ötlött, hogy jobb lesz inkognitóban maradni, mert már nincs időm új lakás után futkorozni, a hotel meg drága. Méltatlankodva csak ennyit feleltem: „Ugyan, mit gondol? Apám a Krisztus-rend nagykeresztese volt.” Ebben aztán megnyugodott és én is nyugalmora térhettem.

Itt meg kell említenem, hogy boldogult édes anyám igen vallásos zsidó asszony volt s szívesre kötötte, hogy minden reggel ájtatosan elmondjam a szokásos reggeli imádságot. Ezt neki megígértem s minthogy igen szerettem

Igaz, hogy a lökések mindössze négy másodpercig tartottak, de ebben az alig szembavehető időtartamban tucat-számra pusztultak el a helységek, lettek hajléktalanokká, földönfutókká az embereknek ezrei.

A nyomort növelte az, hogy közvetlenül a földrengés után záporban hullott alá az eső, ami a hajléktalanok helyzetét még kétségbejuttatóbbá tette.

E sorok megírásakor még nem volt megállapítható, hogy a földrengésnek mennyi emberélet esett áldozatul, kétségtelen azonban, hogy sok száz ember pusztult el az elemek harcában.

Torra di Geraceban és Eregráiban a székesegyházak, amelyek évszázadokon át sikerrel dacoltak az elemek harcának, most kártyaházakként összeomlottak. Cantasaroban, amely teljesen elpusztult, növelte a borzalmat a fegyverek fellázadása, akik félelmükben le akarták kaszabolni a börtönfelügyelőket és iszonyatos lármájukkal megreszkettették a levegőt.

Szóval Olaszország megint egy kemény csapás sulya alatt görnyed s a világ népe részvétellel fordul a szerencsétlen néf felé.

A pápa elrendelte, hogy a katolikus papok tölük kitelhető módon segíelyezzenek az inségeseknek s hogy a hajléktalanok számára éjjel-nappal tartsák nyitva a templomokat. Ő maga egy tekintélyes összeget bocsátott a sorsűldözöttek rendelkezésére.

KEGYELETES EMLÉK.

Az olaszok Kossuth Lajosról.

Az olasz nép, amilyen szeretettel vette körül Kossuth Lajos életében, akkora kegyelettel, szerető megemlékezéssel van a halott Kossuth iránt. A minap a milánói Corriera della Sera szemükre hányta a torinóiaknak, hogy a házat, amelyben a diésőséges kormányzó lakott, nem jelölték meg emlékkövel. A szemrehányásra mihamar megjött a felelet: a milánói lap szeptember tizenhétedik számában Giovanni Bocca ur levele tesz közze, amely magyar fordításban így szól:

„Szerkesztő ur, figyelmes olvasója vagyok lapjának, amelynek szeptember 14-iki számában hírt olvastam ezzel a címmel: Emléktáblát, Kossuthnak Torinoban! E hírből szó van róla, hogy emlékkövel kell megjelölni azt a torinói házat, amelyben Kossuth Lajos lakott. Az alulírott értesíti szerkesztő urat, hogy ez már megtörtént és hogy mindjárt Kossuth Lajos halála után elhelyezték a házra az emléktáblát. E sorok írója, aki gyűjtötte a hasonló szövegeknek, készséggel szolgál szerkesztő urnak a Kossuth-emléktábla pontos szövegével.”

Ime, tehát: jóbarátaink is vannak a külföldön, akik csakugy, mint az egész olasz nép, Kossuth Lajossal, a mi örök dicsőségünkkel, állandóan foglalkoznak és akik Kossuth Lajos nagy emlékének keresztül hozzánk is szeretettel ragaszkodnak.

OLVASÓINKHOZ.

Dr. Pélya László ur belépett lapunk munkatársai sorába. Míg ilyen, előfizetési és hirdetési díjakat fe, 319 és nyugtázhat. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

KERESEK

egy magyarul és tótul beszélő borbélyt, akinek hajlandó vagyon csekély bérfizetés mellett 2 székre csinosan berendezett borbélyüzletemet átadni, ahol eddig havil 160—180 dollár volt a bevétel. Cím: M. R. Ronay, 30 Broadway, Uniontown, Pa. (6)

POTMESIL ISTVAN ur képviseli South Bethlehem és környékén a Bevándorlót. Előfizetések felvételére és nyugtázására fel van jogosítva. Melegen ajánljuk őt ottani honfitársaink figyelmébe.

INGYEN KAP felvilágosítást mindenben KISS EMIL bank és közjegyzői irodájából. HAJÓ VASUTI JEKVET nála vehet. PENZI legyorsabb és bizalmasabban nála küldhet. KISS EMIL BANK AND NOTARY PUBLIC 104 SECOND AVENUE NEW YORK.

AZ ÖREG BANYASZ nevű szálloda és vendéglő tulajdonosa ajánlják üzletüket honfitársak szíves támogatásába. A szállodának kényelmes berendezett, szép, egészséges, tiszta szobák jutányos árban — a vendéglőben, mely éjjel-nappal nyitva, olcsón a legpompásabb magyar konyha. PROK JOZSEF és DVORSZKY EDE, 512 SECOND AVENUE, PITTSBURG, PA.

THE RONAY CO., 1310 FIFTH AVENUE, PITTSBURG, PA. ajánlja honfitársai szíves támogatásába pompásan berendezett üzletet, amelyben importált árú a legjobb minőségben, kintő olvasmányok, remek kiállítású és minden vallásfelekezetiük számára írt imádságos könyvek, írodaszerek, íróeszközök, jófajta hazai dohány és szivarok, arany és ezüst ékszerek, valódi tajték és selmezi ptyák, száraz, szegedi paprika, liptói turó, tiszajlakai buszpedró, stb., a legjutányosabb árban kaphatók.

háziasszonyomat, az időt munkakereséssel töltöttem. Sajnos, eredmény nélkül jártam a várost s midőn estefelé fáradtan hazakerestem, a lépcsőházban ajtóml előtt egy sereg embert látok várakozni. Csudálkozómra felvilágosítással szolgált a háziasszony: „Ezek mind szomszédok, az ő ismerősei, akik valamennyien olyan varázsszíjjal szeretnének, mely az urát csudaszerűen meggyógyította. Én alig fértem börtömbe az örömtől, de higgadtágot erőltetve feleltem, hogy épp ma értesített barátom, hogy a címére érkezett egy láda varázsszíjj, melyet ismerősei unszolására Indiából rendelt. Darabja 10 dollárért kapható. A pénzeket átvettem. Másnap elmentem a getthoba és 50 centjével megvásároltam a szíjjakat. Csudálatosképp a varázsszíjj a legtöbb esetben használt, hírem terjedt, rendelőim szaporodtak, sőt nem egy ízben postai megrendelést is kaptam. Az üzlet virágzott, megtakarított pénzem volt vagy 2500 dollár, midőn mégis tartva tőle, hogy egyszer csak kiderül a turpisság, egy szép napon beszűntettem az üzletet s elköltöttem egy másik városrészebe, hol pénzemen berendeztem egy kis divatárú kereskedést, mely jelenlegi áruháznak alapját képezte.”

— Látják, uraim, — tette hozzá Mr. Greenhoot, midőn jóval hallgatóival összekocczintotta poharát — látják uraim, ha babonás ember volnék, azt hinném, az Isten jutalmazott meg, mert tiszteltem tartottam az édes anyám kívánságát. De én nem vagyok babonás... Üzletember legyen élelmes, bizonyos fokban használjon fel mindent, még a mások tudatlanságát is, de tudni kell az üzletet abbahagyni, mielőtt az veszedelmes kezd lenni, mielőtt a szerzett tőkét veszedelem mellé fenyegetni. Abba kell hagyni, más felé fordulni, mig nem késő...

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

KARCOLATOK.

Tapasztalataim a magyarság köréből.

Írta: dr. Hódinka Tivadar.

A múlt héten a Uniontown és Conneville környéki „bánya-pléz”-eket jártam. Elményeimből egy párat, gyakorlatlan tollammal, vázlatosan, legyen szabad feljegyznem:

Egy pár eszima.

Hol volt, hol nem volt, még az Óperenciás tengeren is túl, valahol Gömörországban, annak is Rozsnyó városában, volt egyszer egy ineci-fincei szolgabíró.

Történt pedig, hogy a Rozsnyó melletti Krasznahorka-Váralján egy este a mulatozó parasztleányok csúnyán összeverekedtek. Jelentik az esetet ineci-fincei szolgabírónak, aki a hír hallatára azonnal befogott és a körörszós társaságában a tett színhelyére kocsizott.

A két hivatalos perszóna Váraljára érkezve, azon házba tért, amelyben, a jelentés szerint, a verekedésnek egyik alkalmas sebesült áldozata feküdt.

A ház tele volt siránkozó asszony-néppel és csendes, szótalan férfiakkal. Egyik ágyon véresen, mozdulatlanul feküdt a sebesült. Mikor a körörszós lemosta róla a vért, arczán, fején kóros szúrások szörnyű helyei lőnek láthatók.

Az orvos végezte munkáját. Ineci-fincei szolgabíró pedig megkezdte a „nyomozást”.

— Biró ur, — szolt a körülállók egyikéhez — sejtik, hogy ki a tettes?

— Tudjuk, Márton András, — felelt a kérdező.

— Nos, és — puhatóldozott tovább a szolgabíró — hol lehetne ezt a garázda fiút elfogni?

A bíró nem felelt, de megszólalt helyette egy szaporaszavu, csinos menyecske:

— Én tudom, hogy hol van András. A szertőjénél. Fekete Rózsánál. Ameg az öreg Madarassy unál szolgál.

A szolgabíró a bíró és törvénybíróval együtt kocsiraült és a jelzett ház felé tartott.

Megérkezve, a „törvény urai” lekászálódtak a kocsirol s próbálták a ház előtti rácskerítés ajtaját kinyitni. Nem sikerült. Zárva volt.

Ineci-fincei szolgabíró ugy segített a dolgon, hogy átmászott a kerítésen s belülről aztán sikerült az ajtót kinyitni.

Mindez persze a legnagyobb csendben történt, nehogy a madárka, megnezelve a bajt, kiröpljön a kalitkából.

Mikor aztán az ajtó már nyitva volt, a szolgabíró megíngváltá társait:

— Tessék belépni...

Am azok semmi hajlandóságot sem mutattak arra, hogy a meghívásnak eleget tegyenek.

— Családos emberek vagyunk, kérem, — mondotta a törvénybíró — Andrisal meg nem lehet tréfálni...

A kocsis azonban, egy szép szál hosszurúti legény, vállalkozott, hogy ő majd bemegy az urával, ha a „bíró urék vigyáznak addig a lovakra.”

Ugy is történt. A két „vitéz” óvatos, nesztelen léptekkel, a konyha ablakához húzódtak.

Többszöri kopogtatásra világozságyult a konyhában és megnyílt az ajtó. Embereink beléptek.

A szakácsné, egy idősebb asszony, és Fekete Rózi, a szobaleány, egy szép, fiatal, sugárnevésű barna lány, mindketten a legpöngyöslában öltözve, rémült arccal fogadták az érkezőket.

— Hol van Andris? — kérdi a szolgabíró.

— Mi nem tudjuk kérem, — felelt majd egy időben a két nő.

S hába volt a szolgabíró minden faggatás, a válasz minden kérdésre az volt, hogy nekik nincs tudomásuk a bűntevő hollétéről.

Egyszer csak a szolgabíró tekintete az ágy elé esik, ahol egy pár éktelen nagy eszima terpeszkedett.

— Te Rózi, — szolt Ineci-fincei ur a leányhoz — ez a eszima nem a tied.

A leány elhalványodott, a szakácsné pedig látva, hogy minden tagadás hiábavaló, szemével az előszoba felé intett.

A szolgabíró belépett az előszobába, s ott, egy asztal alá kuporodva, csakugyan megtalálta azt, akit keresett.

— Gyere csak ki onnan András, — szolt a kuporogó legényhez.

A legény szótlanul engedelmeskedett. Magas, erős növésű, szép barna fiú volt. Fekete szemű, amint megállott a szolgabíró előtt, szinte villámlottak a szemében. — Nekünk egy kis számadásunk van

egymással, — mondotta Ineci-fincei ur, s azzal, nagy barátságosan karonfogta a legényt s kivezette az utcára, ahol a „családos emberek” már türelmetlenül várakoztak.

— Biró ur, — szolt a szolgabíró — hová tegyük ezt a fiut reggelig, amíg a csendörök érte jönnek?

— Legjobb lesz a tüzoltó-szertárba, — felelt a kérdező.

És ugy lön.

Reggel pedig Ineci-fincei ur még az igazak álmát aludta, midőn jön hozzá a váraljai bíró, felébreszti és jelenti, hogy Márton András az éjjel feltörté ideiglenes börtönének, a tüzoltó-szertárnak ajtaját és megszökött.

Megszökött és meg sem állt — Amerikáig.

Hogy, hogy nem, Ineci-fincei szolgabíró a sors szele színtén Amerikába sodorta. Itt előbb egy magyar újságnak volt szerkesztője, majd „A Bevándorló”-nak lett pittsburgi képviselője. Ily minőségében, előfizetőket gyűjtendő, a múlt héten Adelaideban járt.

Benyit az egyik házba. Hát, uramfia, kit lát ott? — Márton András, a hajdani — tüzoltó-szertáros.

Kölesönösen megismerték egymást, a helyzet magaslátára azonban Ineci-fincei ur emelkedett előbb. Rémitően zord arczot vágva, kimért léptekkel közeledett Márton András felé.

— András, — szoltál meg mély, siri hangon — én azért jöttem, hogy magát elfogjam.

De már erre egy nagyot rikkantott András:

— Hát csak fogjon el az ur, ha tud! S felkürte inge ujjait.

Mikor aztán látta, hogy Ineci-fincei ur elneveti magát, hogy csak tréfál, ő is tréfára fogta a dolgot.

Összebarátkozván, elmondotta aztán Márton András, hogy utána nemskára kijött Amerikába Rózi is, itt összeesküdtek s két év múlva mint férj és feleség tértek vissza az ő-házába, ahová bátran mehet, mert annak a bizonyos helybenhagyott legénynek semmi komolyabb baja nem lett.

— Én azonban — fejezte be András beszédét — ismét kijöttem Amerikába, hogy egy kis pénzt keressék. Rózi ottthon maradt s mihelyt „összeszedjétek” — egypár száz dollárt, én is megyek vissza hozzá.

A mese vége pedig egy — előfizető. A neve: Márton András.

Mire jó az újság?

Banningen benyitok egy házba, ahonnan vig nótázás, mulatozás zaja hangzott ki az éjszakába.

Benn javában „állt a bál”. A hoszsú asztal körül 10—12 „burdos”, az asztalon vékony nyaku sörös üvegek, vastag hasu whiskeys palaczkok, fölös számmal. A hangulat forrponok.

— Adjon az Isten jó estét! Egy jó magyar újságra gyűjtök „előrendelés”-eket... (Azért szoktam használni az „előrendelés” szót, mert már kitapasztaltam, hogy az nem oly félelmetes hangzásu, mint az „előfizetés”).

És elmondottam a mondókámat, de hát a nagy, szesz társaságban senki sem akart kötélnék állni.

Már menni akarok, amikor egy éltesebb ember megszólal:

— Tisztolt újságszerkesztő ur! Irjon fel ememet.

Amig a nyugtát írom, hallom, hogy egy fiatal ember azt mondja az én „előrendelőm”-nek:

— De hát Józsi bácsi, minek magának az az újság? hiszen nem tud olvasni.

— Hagyj csak békét ösem, — felelt az öreg — jó lesz az „fajerpapír”-nak. (Fajerpapírnak nevezi a bányász azt a papírt, amelybe robbantás alkalmával a puskaport göngyöli.)

A COLUMBUSI MAGYAROK ÉS A BEVÁNDORLÓ. Abból az alkalomból, hogy a „columbusi generális” viselt dolgaira irányítottuk a figyelmet és a generális fűhöz-fához szalad, hogy a lapunkban megjelent cikket ellensúlyozza, a columbusi magyarság vezetői „nyilatkozat”-ot küldtek be hozzánk.

Olvasóink tudják, hogy mi irtózzunk a bennünket dicséroló levelek és nyilatkozatok közlésétől, bármennyire jólesnek azok nekünk fáradsalmas munkánkban. Ha most eltérünk eddigi szokásunktól és közlünk egy nyilatkozatot, tesszük azért, mert nem a mi érdekünk kívánja meg azt, hanem a közérdek. Ime a nyilatkozat: „Nyilatkozat. Alólírottak mint a columbusi magyar ref. egyház, egy betegségy- és temetkezési egylet elöljárói üdvözöljük a „Bevándorló”-t az igazság és ennélfogva az amerikai magyarság érdekében kifejtett kiváló működéséért. Örömmel tapasztaljuk továbbá, hogy nemcsak az összérdelkeket, hanem a magyarság helyi érdekeit is előmozdítja és részrehajlatlanul védelmezi a magyarság erkölcsi és anyagi életét. Columbus, Ohio, 1907 október 22. Kardos József ref. lelkész, Finta Márton gondnok, Titka István egyleti elnök, Gaál Sándor orgona és énekeztető, egyleti tükár.” Pecsétek: Magyar Ref. Egyház, Columbus, O. Magyar Református Betegségyező Egylet, Columbus, Ohio.

latkozat: „Nyilatkozat. Alólírottak mint a columbusi magyar ref. egyház, egy betegségy- és temetkezési egylet elöljárói üdvözöljük a „Bevándorló”-t az igazság és ennélfogva az amerikai magyarság érdekében kifejtett kiváló működéséért. Örömmel tapasztaljuk továbbá, hogy nemcsak az összérdelkeket, hanem a magyarság helyi érdekeit is előmozdítja és részrehajlatlanul védelmezi a magyarság erkölcsi és anyagi életét. Columbus, Ohio, 1907 október 22. Kardos József ref. lelkész, Finta Márton gondnok, Titka István egyleti elnök, Gaál Sándor orgona és énekeztető, egyleti tükár.” Pecsétek: Magyar Ref. Egyház, Columbus, O. Magyar Református Betegségyező Egylet, Columbus, Ohio.

AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG PÉNZTÁRI KIMUTATÁSA. Kovács Miklós György pénztárnok a következő kimutatást küldte be hozzánk: 1907 szeptember 25-iki maradvány 1784 dollár 70 cent, bevétel 31 dollár 90 cent, összesen 1816 dollár 60 cent. Szeptember havi kiadás 190 dollár. Maradt október hónapra 1625 dollár 77 cent. Kiadások részletezése: delegátusok utiköltsége a főgyűlésre 87 dollár 33 cent, október havi kiadás 103 dollár 50 cent, összesen 190 dollár 83 cent.

SZERELEM ÁLDOZATAI CLEVELANDBAN. Pénteki számunkra megküldve kaptuk az értesítést, hogy a Clevelandi magyarságot megint egy borzalmas szerelmi dráma jette rémületbe. Székely Mihály még Budapestén szürte össze a levét Buray Imrénével, akinek férje már régebben kijött Amerikába és Clevelandban keresett és kapott munkát. Buray, amikor megtudta, hogy mi történi odahaza, sürgösen kihozta magához feleségét és gyermekeit. Székely Mihály sem maradt odahaza. Utának jött ő is. A bűnös asszony nem őrte őt el magától. Sőt meg is szökött vele. A megcsalt Buray kinyomozta hollétüket, megbeszélte az asszonynak, akit visszavitt gyermekeihez Clevelandba. Székely Mihály nem tagított azonban. Mult szerdán Burayék lakásán termett. Szó nélkül Burayra emelte revolverét, aki a lövéstől lerogyott, meghalt. Az asszony erre ki akart menekülni. Székely erre meglötte az asszonyt is, akit később a kórházba szállítottak, ahol rövid kínlódás után meghalt. A vérengző ember azután maga ellen fordította fegyverét. Buray holtteste mellett adta ki ő is bűnös lelkét.

MEGINT NEW YORKBAN. Kuthy Zoltán new yorki református esperes, aki megromlott egészségének helyreállítására családjával együtt több havi tartózkodásra Magyarországra utazott, a napokban teljesen felépülve visszaérkezett New Yorkba. Kuthy esperes ur már felvette ismét hivatalos működését.

MAGYAR ÜGYVÉD SOUTH BENDEN. Németh D. Dezső honfitársunk, aki legutóbb Arizona állambeli Bisbeben folytatott ügyvédi gyakorlatot, most South Bendben 136 South Chapin street alatt nyitott magyar ügyvédi irodát. Melegen ajánljuk Németh ügyvéd urat ottani honfitársaink figyelmébe.

BETEG LEKÉSZ. Igaz sajnálattal értesülünk, hogy Harsányi István bridgeporti református lelkész, aki az ottani magyarság számára szép kultur-intézményeket teremtett, aggyólyosan megbetegedett. Kívánjuk, hogy a derék lelkész nemskára felvehesse ismét nemes hivatását, amelynek folytatása körül sok üdvös dolgot teremtett. Egyben jelentjük, hogy a beteg lelkész öccse, Harsányi László ur, aki a debreczeni kollégiumnak volt növendéke, Bridgeportba érkezett, ahol egyelőre beteg bátyját helyettesíti. Harsányi ur a yalei egyetemre fog bátyjának felépülése után beiratkozni.

MEGINT EGY ÁLDOZAT. A vas megyei illetőségű Nagy Józsefet, mint sok más reménykedő magyart, elnyelte a munkának örökké éhes molochja. Szerencsétlen honfitársunk a Pennsylvania állambeli Cementonban dolgozott az ottani cementbányában. Mikor a gépet meg akarta olajozni, egy hatalmas kerék magával ragadta őt. A gépet azonnal megállították, de a kerék már csak élettelen darabokban adta vissza az áldozatát.

ESKÜVÖK NEW YORKBAN. Hunfalvy Hugó new yorki magyar ügyvéd és közjegyző előtt a következő párok esküdtek meg minap: Szémán József és Nagy Marcsa, tanuk: Ziczolt György, Kovács Lajos; Giornali Antal és Kiss Anna, tanuk: Schüsler János, Moravszky Mátyas. Mindkét párnak tartós boldogságot kívánunk.

AMERIKAI DOLGOK.

CLEVELAND LEVELEZ. Massachusetts állam kormányzó-választásában Cleveland is beleszólt, amennyiben Hamlin Károlyhoz, aki Cleveland elnöksége alatt pénzügyi államtitkár volt, levelet intézett. Ebben a levélben lelkére kötötte Hamlinnak, hogy Whitneyt, a demokrata párt elnökjelöltjét támogassa. Cleveland erősen hangsúlyozza, hogy a vámvizitio szem előtt tartásával, tekintettel az elnökválasztásra, kell a demokratáknak előrehaladniok.

TAFT A PHILIPPINEKEN. Taft Károly, az Egyesült Államok hadügy-minisztere a Philippin-szigetekre érkezett és ott kíséretével a legújabb parti erődítményeket járta be és különös figyelmet fordított a Subig-öböl váraira. Eredeti tervét, hogy a Philippin-szigetokról november 4-én utazik el, megmástitotta, amennyiben ott dolgait addigra nem végezheti el. Ujabb terve szerint 19-én indul el.

CSATORNA-MEGNYITÁS. Az Illinois állambeli Sterlingben Henderston T. G. pénteken dében nyitotta meg és adta át a kereskedelmnek az Illinois-Mississippi csatornát, melyet kerek 25 esztendeig építettek. A csatorna költségeihez, melyet nagy részben Illinois és Mississippi államok fedeztek, az Egyesült Államok hét és félmillió dollárral járultak.

BIZOTTSÁG PHOENIXVILLEN. A kanadai kormány egy bizottságot küldött ki a Pennsylvania állambeli Phoenixvillei Bridge kompanya gyártelepeire. A bizottság abból az óriási szerencsétlenségéből kifolyólag ment Phoenixvillebe, amit a Quebec-híd leszakadása idézett elő. Ezt a hidat a Phoenixville Bridge Co. készítette. Mitűn a kanadai kormány a szerencsétlenség színhelyén elvégezte a vizsgálatot, annak befejezése végett Phoenixvillebe utazott.

AGYONLÓTT ÜGYVÉD. Lepper Vilmos, a Wyoming állambeli laramei lakos Braunvel W. Károly ügyvédet és volt bírót három lövéssel agyonlőtte. Lepper azt hitte, hogy az ügyvéd az ő romlására tör és emiatt lölte le. A gyilkos elfogták, de azt hiszik, hogy tettét pillanatnyi elmezavarban követte el.

MAJOM A BÍRÓ ELŐTT. Nem új dolog. Volt már majom elég a bíró előtt, de azok cipőben jártak és az utolsó divat szerint öltözködtek. A morrisianai rendőrállomás bírja elé azonban nem ilyen majmot állítottak a rendőrök. Ennek nem volt vezeték és keresztneve, hanem csak „Jocko”-nak hívták és minden büszkesége a hosszu, hatalmas farka volt, melynek révén a bíró elbűt állott. „Jocko” ugyanis az

öreg Salvador Mihálynak volt az asszisztense. Az öreg Salvador pedig verkiis, magyarul mozgó zenész volt, aki a városi gyermekek talpa alá húzta az operáriókat. Jocko pedig kalappal járt körül, gyűjtögetve a centeket. Szombaton is járt a kalappal a Prospect Avenuen, mikor egyszer csak az 5 éves kis Manua Jimmie belekapaszkodik a farkába Jockonak és, mint a hogy az öreg muzsikustól látta, csavargatta. Hátha megszólal? Jocko azonban nem szólalt meg, hanem egyszerűen hátrafordult és meharapta Jimmiet. Lett sírás, jajgatás, odahívták a rendőrt, melynek azonnal a vállára uerott a majom és ugy rácsapott a sisakjára, hogy a füle sem légszött ki belőle. Igy került Jocko, meglötözve, a rendőrbíró elé gazdájával együtt. A bíró azonban, miután a vádat a majom ellen eljettette a kis fiu is, a mamája is, szabadon bocsátotta.

AZ ÖSÖK. Az Egyesült Államok dollárkirályiban tudvalegleg több a gög, mint egy tucazt európai grófnak. S ha egynemely grófnak fáj a szive az után, ami az amerikaiaknak sok van, pénz után, viszont a dollárkirályoknak az után fáj, ami a grófnak van: esaládfa után. Rockefellerék ezen is segítenek. Keresik, kutatják őseiket, azt mondják, hogy rá is akadtak már egy Rockefellerre, aki valahol Franciaország egy kis falujában lakott a XI. században. Hogy mi volt, azt még nem tudják, de sejtik, — hogy rabló-lovag.

LEÁNYVÁSÁR. A New Jersey állambeli Newarkon a rendőrség a Frelingsten Avenue 891. számú házában kutatást tartott és ott a 20 esztendő Buseh Matildot találta, akit otalmába vet. A leányt a Wagner-növerek egy férfitől 50 dollárért vásárolták és vele a legaljasabbul bántak. A háznak volt egy titkos szobája, ahová, miután a rendőri vizsgálat nagyon gyakori volt, a leányokat eldugták. Most, utoljára, későn adták meg a jelt és így tudta a rendőrség a Wagner-növerek titkos, bűnös üzelméről lerántani a leplet.

EMBERTELEEN ANYA. Meglazultak a természetnek törvényei. Az anyai szívből is kivessztek a gyengédebb érzelmek, amelyekről meghatóan zengtek minden időknek írői és költői. Egy Mohr Márta nevű asszony a long islandbeli Flushingben megútlalta a saját gyermekét, azt egy pinczébe zárta és három éven át megfosztotta a napnak világozságától. Csak a patkányok voltak a szerencsétlen gyermeknek játszótársai. A „szőlő” hulladékok raktak eléje. Most fedezték fel a rendőrség a gáztettét. A szerencsétlen gyermeket egy jótékonyasági intézetbe adták.

Kivonat az „AMERIKAI NÉPBARÁT” című időszaki közlöny októberi számából: (Díjtalanul kapható a „Nemzetközi Utazási iroda és Pénzváltó Társaság”-nál, 1496 Second Avenue, NEW YORK CITY.)

TÁVIRATI PENZKÜLDÉS 98 CENTÉRT.

Az „Amerikai Néparát” első számában közölt pénzárgyűzők vonatkozás a közönséges és rendszeren 12 napot igénybe vevő pénzküldésre. De igen gyakran előfordul, hogy egy sürgős pénzküldésre van szükség. E tekintetben intézetünk oly kedvezményeket nyújthat, amilyenre még eddig példa nem volt. Ugyanis mindazoknak a honfitársainknak, kik pénzküldésnél már bennünket LEGALÁBB

EGYSZER IGENYBE VET-TEK és ugyanakkor közölték velünk azt a címet, amelyet esetleg gyors pénzküldésre igénybe óhajtanak venni (feleség, testvér, szülő vagy jóbarát), azoknak azt a rendkívüli kedvezményt adjuk meg, amire még eddig a banküzlet történetében példa soha nem volt, hogy a pénzjegyekben felsorolt árhoz ha még 98 centet befizet, ezen

.. 98 CENTÉRT TÁVIRATILAG ..

KÜLDJÜK EL A PÉNZÉT MAGYARORSZÁGBA a bejelentett címre. Ha a pénzt ezen módon küldi haza, ugy az LEGKÉSBBI KÉTT NAP MULVA A CZIMZÉTT KEZÉBEN VAN.

Mi a PÉNZKÜLDÉSNEK ez a rendkívüli olesó és gyors voltával egy üdvös és új időszakát nyitjuk meg a forgalomnak és mivel minden egyes honfitársunknak módot akarunk nyujtani ebben a kedvezményben részesülni, ennek folytán

FELHIVUNK MINDENKIT, hogy velünk azonnal közölje a saját címével együtt ama magyarországi címeket, melyeket szükség esetén erre a gyors pénzküldésre ezért a szinte hihetetlen olesó árért igénybe kíván venni

MI E CIMEKET DÍJTALANUL ELŐJEGYEZZÜK és ha a gyors pénzküldést óhajta igénybe venni, ugy mi 98 CENTÉRT elvégezzük azt, aminek a hivatalos sürgönyköltsége \$3—4, sőt

nagyobb összegeknél 6-7 dollár is. Ime tehát egy oly kedvezmény, amire még eddig példa nem volt! New York, 1907. október hó 1.

NEMZETKÖZI UTAZÁSI IRODA ÉS PÉNZVÁLTÓ TÁRSASÁG
1496 Second Ave., NEW YORK City.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN.
A „Bevándorló” újságválalat: Makray Aladár.
Szerkesztő: SIVGER MIHÁLY.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 EAST 13th STREET, NEW YORK.
Telefonszám: 4350 ORCHARD.
Pittsburgi Iroda: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa.
Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre \$3.—
Egyesült Államok egész évre \$2.50
Magyarország egész évre \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.
Published by the „Immigrant” Publishing Co.
Aladár Makray.

Edited by MICHAEL SINGER.
Editorial Rooms: 327 East 13th St. New York.
Telephone: 4350 ORCHARD.
Pittsburg offices: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa.
Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year \$3.—
For the United States 1 year \$2.50
For Hungary, 1 year \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905,
at the Post Office at New York, N. Y., under
the act of Congress of March 3, 1879

SZILÁNKOK.

— A new yorki pénzügy, melynek felfordulásáról lapunk előző számában hosszabb cikkben adtuk hírt, lassan kezd ismét rendeződni. Az Egyesült Államok pénzügyminisztere állami pénzügyekkel sokban hozzájárult a felvert hullámok lecsendesítéséhez.

— És Pierpont Morgan és Rockefeller D. János, a köztársaság emberei, akik rendszerint minden zavart a saját előnyükre szaktak kizsákmányolni, ötvenmillió dollárt bocsátottak a sarokba szorított bankok rendelkezésére.

— Van azonban ebben egy kis tanulság. Ha egy kis üzletember, aki fáradságos munkával és ezernyi gond közt tartja el családját, megszorul, könyörtelenül engedik elpusztulni. Ha milliószámra cselekednek, amelyek törvény és becsületesség ellenére szédületes spekulációba bocsátkoznak mások pénzével, a szédülés és nemét tovább őrni nem bírják, kormány és pénzmágnások hamarosan segítségükre mennek.

— És akadtak emberek, akik megtámadták Roosevelt Tivadar gnókt, a miért férfias eljárással lerántotta a korhadt pénzvállalatokról a leplet. Bölcsen és helyesen felelt meg Roosevelt e vádakra: „En fáklyát gyújtottam, — mondá. — Nem az én hibám, hogy a fáklya e világitásánál csak piszkot, csak szemetet, csak szédülést lát a világ.”

— És Bryan Jennings Vilmos, Roosevelt Tivadar legközelebbi politikai ellenfele, ebben a kérdésben elismerésre méltó igazságszeretettel Roosevelt mellé állt. Azt mondja: „Új látom, hogy Rooseveltet akarják felelőssé tenni a beállott válságért. A lótolvajit kell megbüntetni, nem pedig a rendőrt, aki elfogta. Ne a hivatalnokokat kárhoztassuk, akik elkerülhetetlenül szükséges törvények alkotásáról és végrehajtásáról akarnak gondoskodni, hanem a lelketlen pénzmágnásokat, akik a nép kizsákmányolásával mesés vagyontokat gyűjtenek össze.”

— Rossz néven veszik tőlünk, hogy megkérjük, hogy a magyar kormány anyagi támogatásánál többre becsüljék, ha erkölcsi érdekeinket fogja megvédeni. Azzal támadnak ránk: „Hát magyar menház, hát magyar kórház nem kell?” — Persze, hogy kell, nagyon is kell. De mindenképp és mindenképp kell, hogy a munkát kereső magyar embert le ne nézzék, amiért magyarnak mondja magát. Az kell, hogy a magyar kormány teljes erkölcsi súlyát vesse latba a pánszláv rágalmak visszaverésére. Ha a reánk dobott sártól megtisztulunk, megerősödünk anyagiabban is és megteremthetjük önértékű azokat az intézményeket, amelyek ez idő szerint csak a magyar kormány nagylelkűségéből léteznek.

— Az amerikai magyarság érdekeinek egy új katonája támadt Pennsylvánia állambeli South Bethlehemben. Űdvözöljük legifjabb kollégánkat. Forgasz fegyverét fiatalos, de tiszta tüzrel. Ha a küzdelem nehéz, a cél annál nehezebb.

CSATLAKOZZUNK AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉGHEZ. Minden amerikai magyarnak erkölcsi kötelessége, hogy az Amerikai Magyar Szövetséghez csatlakozzék. Felvilágosítással szolgál a titkári hivatal. 515 Superior Building, Cleveland, Ohio. Minden pénz a pénztárnokhoz küldendő, akinek címe: George M. Kovácsy care of Woodland Ave., Savings & Trust Co., Cleveland, Ohio.

A MUNKA SZELEME.

A „Pesti Hírlap” egy vezércikke.

— A szellemidézés divatját éljük. Az egyik helyen a Kossuth Lajos szellemét idézik szobor alakjában. A másik helyen a Deák Ferenc és gróf Andrássy Gyula szellemét festmények útján. Szép a mult nagy szellemeinek kultusza, de csak az az ember kapaskodik a mások szellemébe, akinek magának nincs.

A 48-as és a 67-es politikai nagy szellemeknek ez a verseny-idézése különösen komikus, mikor csak az imént győzöttünk meg róla, hogy a Deák-Andrássy-féle 67-es szellem ugyancsak nem tudta megvédeni a magyar alkotmányt. A Kossuth Lajos 48-as szellemét pedig éppen most hagyja cserben a pártja.

A tárgyilagos közönségre tehát nem hat többé a politikai szellemidézés, hogy a mult nagy szellemeivel bizonyítgadják az egyes pártok a maguk igazát s csábítják köreikbe a naiv tömeget. Amint cselekedte most az alkotmány-párt az öreg Andrássy Gyula arcképeinek leleplezésekor s amint cselekszi a 48-as függetlenségi párt minden héten, mikor Kossuth Lajosnak egy-egy szobrát leleplezik.

Ha már szellemet akarnak idézni, idézzék gróf Széchenyi István szellemét, vagy röviden a munka szellemét. Ez még megmenthet minket a pusztulástól, ha divatba jön.

Az összes politikai irányzatok ugyanis, melyek eddig uralkodtak s vezették az országot, tulajdonképpen lejártak magukat. Lejárta magát a 67 épp úgy, mint a 48. Tartogatójuk még egy kicsit a felszínen, mert hiszen jelszavakra szokás van, de már senkicsem hisz bennük oly vakon, mint a biztos gyógyító erejű szerekben.

Talán meg lehetne próbálni visszatérni ahhoz a szellemhez, melyet a Kossuth Lajos forradalmi s a Deák Ferenc kiegyezkedő s a gróf Andrássy Gyula alkalmazkodó szelleme pár évtizedre hátrébe szorított: a gróf Széchenyi István szelleméhez, az ő politikájához.

Ennek a szellemnek s ennek a politikának ugyanis megvan az a jó sajátossága, hogy nem dogmatikus irányzat, nem cifra elvekűl kiszögeezett czimer, hanem pozitív eszelekedeteknek, az alkotó reform-munkának a sorozata. Gróf Széchenyi István nemcsak dikciózott és cikkeket irt, hanem dolgozott is; nemcsak igazgatót, hanem alkotott. Mikor a Duna-gőzhajózás mellett agítált, hát gőzhajót hozott a Dunára. Az Akadémiát nem akadémiikus vitatkozásokkal, hanem a saját pénzével s munkájával létesítette. Nem dikciózott a politikai elvek áthidalásáról, hanem áthidalta Pestet és Budát a Lánchíddal. Nem helyeselte a romboló forradalmat, de teremtő eszével és pozitív alkotásaival forradalmat idézett elő Magyarországon kulturális és gazdasági fejlődésében. Ezt a szellemet kell ma fölidézni, ezt a politikát kell ma követni.

A Kossuth Lajos szellemére nincs aktuális szükségünk, mert gyengék vagyunk a forradalomra. A Deák Ferenc szellemének is hagyjanak békét, hisz ha még egy kiegyezést csinálnak, hát belehalunk. De munkára, alkotásra szükségünk van, mert a meddő politizálás végképp elszegényítette az országot. Azért az új parlamenti ülésszak elején azt óhajtjuk, hogy minden politikai párt tisztelje otthon a maga házi szentjeit, de a parlamentben hassa át valamennyit a munka szelleme.

A személyes érdekek harcának jelében indul az új ülésszak, amennyiben sok ambíció nem nyert kielégítést a tisztviselői és bizottsági jelöléseknél. Minden képviselő győzze le a legnagyobb ellenségét: önmagát s próbálja meg üres szóharcok helyett a komoly teremtő munkát.

Nem politizálást, nem politikai harcokat, hanem komoly munkaprogramot kérünk. Az első hetek politikai menüje ugy is kellemetlen, a kiegyezés kényszerjavaslatait le kell nyelni s ha bármennyit dikciózunk is, ezeken javítani nem lehet, mert ezeken a parlament a dolog természeténél fogva nem

korrigálhat. Ezeket vagy elfogadják, vagy elvetik; tehát mindenképpen jó hamar átadni rajtuk. Hogy azután a komoly és áldó munka jöhessen.

LAPUNK KARÁCSONYI SZÁMA. Mint minden évben, ez idén is nagy, képekkel gazdagon díszített karácsonyi számot fogunk kiadni. Az idei karácsonyi szám azonban tartalmazza egy, mint képekre felül fogja mutatni elődeit. A jóból a legjobbat, a szövegből a legszebbet fogja a karácsonyi számunk tartalmazni. Előfizetőink természetesen díjmentesen fogják megkapni ezt az ünnepi számot, amelynek egyes száma nem előfizetők számára 15 centbe kerül. Aki mint díszes amerikai emléket barátainak, vagy rokonainak az ő-hazába akarja küldetni ezt a karácsonyi számot, postailletéssel együtt 20 centet fizet, ami bélyegeken is beküldhető. Megrendeléseket a pontos cím beküldésével már most kérünk eszközölni, hogy tudjuk, mennyi külön-számot készítettünk. Minden levél így czimzendő: BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 street, NEW YORK.

KOVÁCS ARTHUR ELEK ur Illinois állambeli EAST ST. LOUIS-ban és környékén képviseli lapunkat minden tekintetben. Ottani honfitársaink ügyes-bajos dolgaikban forduljanak hozzá. Címe: 719 So. 10 street, East St. Louis.

A HARANGOZÓ FIA

Regény a magyar szabadságharczoból
Írta: VÉRTESI ARNOLD.
Kapható a „BEVÁNDORLÓ” kiadóhivatalában.

— ÁRA 30 CENT. —

Bélyegeken is beküldhető. Minden küldemény így czimzendő:
BEVÁNDORLÓ,
327 East 13 street, NEW YORK.

RÉTHY LAURA

MAGYAR SZINTARSULATA
MAJESTIC THEATRE
Columbus Circle,
Broadway and 59th street.
New York legszebb színháza.
Magyar énekes előadások New York legelőkelőbb színházában.
— Hat bemutató előadás. —

1907. november 3-án, vasárnap este:

AVATÓ

Írta: Rudnyánszky Gyula.
CZIGÁNYBÁRÓ.
Nagy operette.
Jókai szövegére írta Strauss.
Szaffli Réthy Laura.

November 10-én, vasárnap este:

CSOKON SZERZETT
VÖLÉGENY.
Énekes boliság.
Zenéjét írta: Serly Lajos.
Abray Irén Réthy Laura.

November 17-én, vasárnap este:

AZ IGMÁNDI KISPAP.
Népszínmű három felvonásban.
Írta: Berczik Árpád.
Esztilke Réthy Laura.

November 24-én, vasárnap este:

— Először —
GÖRE GÁBOR
AMERIKÁBAN.
Énekes életkép.
Réthy Laura társulata számára írta:
Rudnyánszky Gyula.
Göre Marcia Réthy Laura.

December 1-én, vasárnap este:

NEBÁNTSVIRÁG.
Franczia daljáték. Írta: Hervé.
Denise Réthy Laura.

December 8-án, vasárnap este:

PARASZTBECSÜLET.
Mascagni operája.
Santuzza Réthy Laura.
Ezt megelőzi:
VIRÁGFAKADÁS.
Vígjáték egy felvonásban.

Réthy Laura hat bemutató előadására bérletet nyitunk.

Bérelni lehet a színház irodájában:
New York, 144 Second Avenue.
Bérlet a hat bemutató előadásra:
FÖLDSZINT 9 dollár és 6 dollár.
EMELET 6.00, 4.50 és 3.00 dollár.
PÁHOLY 60, 50 és 40 dollár, Kis páholy 36 dollár.

Jegyek az összes előadásokra előre válthatók 144 SECOND AVE., a színház irodájában.
HELYÁRAK: \$1.50, \$1, 75, 50 és 35ct.

Művezető: Rudnyánszky Gyula.
Karnagy: Serly Lajos.
Rendező: Karacs Imre.

A mi kedvelt bankunk

JOS. TOMCSÁNYI

— HOMESTEAD, Pa. —
DUQUESNE, Pa.

A NAGYVILÁGBÓL

OBSTRUÁLNAK A CSEHEK. A kiegyezés nagy galibát csinált az osztrák birodalomgyülésen. A csehek obstruálnak és a kormány azzal fenyegetőzik, hogy feloszlatja a Házat, ha fel nem hagyják az obstrukcióval. Pa-cak miniszter, ép úgy, mint Forscht kereskedelmiügyi miniszter, beadta lemondását.

AZ OLASZT IS VISZIK. Chile köztársaságának bevándorlóira van szüksége. Üzent a konzuljainak. A milánói konzul olaszokat szeretne küldeni és nem is kerül nagy fáradságba ugy cselekedni. A chilei kormány különben igen emberséges feltételeket szab. Egészséges, 50 éven aluli családfentartókat enged csak partraszállani, feltéve, ha nem anarkhisták. A megérkezés után a kormány egy hétig ingyen látja el őket és ha netalán valamelyik egy éven belül munkaképtelen lenne, az ugyancsak a chilei kormány révén visszahajóztatják hazájába, azonfelül családjának minden tagja 10 dollárt kap. Nagyon szeretnénk tudni, vajjon szabott-e ilyen feltételeket a — nicaraguai kormány is?

BOSZUÁLLÓ KHINAIÁK. Mexico Santa Cruz-i kikötőjébe most érkezett be a Woolwich nevű angol hajó, mely 200 khinait hozott magával, akiket a bevándorlási hatóság visszaszállításra ítelt. A pár nappal ezelőtt megérkezett 400 khinainak ez tudomására jutott és dühükben nekifutottak a hajónak és a legénységnek. Öt matrózt megöltek és ha véletlenül a katonaság idejekorán meg nem érkezik, a legénységet halomra gyilkolták volna a khinaiak.

ÉLETMENTŐ — MARHAHUS. A Hamburg—Amerikai Hajóstársulat Allegheny nevű hajója a Haitii vizeken, Aux Cayes közelében horgonyzott, ahol rengeteg sok a czápa. Az emberhusra ehés czápák mindig ott ólalkodtak a hajók közelében. Thomas matróz éppen ott esett bele a vízbe és a czápák persze azonnal fel akarták falni. Meglátta ezt Renken Harry hajótestvér, miután mást nem talált, felkapta az ebédre kikészített nagy darab marhahúst és a czápák közé dobta. Amig azok azok marakodtak, ki tudta a szerencsétlen Thomast huzni a vízből.

KIEGYEZÉS AZ OSZTRÁK PARLAMENTBEN. Említettük, hogy a csehek az obstrukció fegyverét használják, hogy megakadályozzák a kiegyezésnek az osztrák parlamentben való létargyalását. Egy szombaton beérkezett kábelüregény azt hozza hírül, hogy az osztrák kormány megegyezésre jutott a csehekkel s hogy most már simán fog lefolyni a kiegyezés fölötti parlamenti vita.

ALFONZ NAGYBETEG. Madridból jelentik, hogy a spanyol király tu-

VIDDER EMIL

bor, pálnika és magyar ásványvízkereskedő meglátogatja most Buffalóban, Pittsburgban, Clevelandban, Toledo-ban, Lorainban és Chicagóban lakó honfitársainkat. A jó hírű magyar üzletembert olvasóink pártfogásába ajánljuk.

BORSZÉKI GYÓGYVIZ

A VIZEK KIRÁLYA

— Különleges szer gyomorba és köszvény ellen. —

Orvosi szaktekintélyektől a legmelegebben ajánlva, hólyag és vizeleti szervek bántalmánál, vesebajoknál, cukros huygár, a torok és tüdőszervek bajainál, epekő és gyomor-megbetegedéseknél. Egészségesnek kítőnő ízű, igen üdítő ásványvíz, bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve.

EGYEDÜLI KÉPVISELŐ az EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

VIDDER EMIL

IRODA: 36 Ave. C. RAKTÁR: 40 Ave. C. NEW YORK.

— MINDENKI ÁLTAL MEGTEKINTHETŐ. —

ALAPITTATOTT 1889.

EGYESÜLT ERGVEL

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ-ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Avenue, PITTSBURG, PA., és 207—6th Avenue, HOMESTEAD, PA. KÜLDÜNK PENZT az ő-hazába oltósó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló postal feladó vévényt.

VEZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzeket elhelyezünk bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerzünk az eredeti betétkönyvecskéket.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árn és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbítanak New Yorkba.

ELFOGADUNK BETÉTEKET a „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVARA IS.

MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITELTÁRSULAT, DUQUESNE, PA. Két százalék csekkeszámlára. Négy százalék betétszámlára.

ALAPTÖKE ÉS FÖLÖSLEG \$175,000.00.

Hazai Dolgok.

A néma verklük.
 BUDAPEST. Október tizedikén egy napi általános szünetében a munkának résztvevők a budapesti verklük is. A külvárosi házak udvarába nem gördítették be a bárszónadrágos, bokrártás kalapú „jasszok” a zongorahangu kintornákat, hogy ezt a rozszót használják és a bérkasznárnyak lakóinak, még a szerelmes vidéki családoknak mindennapi finom szórakozása elmaradt. Nem jártak síma valcerokat a kis sovány, sápadt pesti gyermekek az udvarokon és az emeletek folyosóján nem hullottak a papírba göngyölt krajczárók, a verklük is elnémultak. A verklük legények a hatalmas felvonuláshoz esatlakoztak s közvetlen a cipészek mögött haladtak. Mikor jelentkeztek a felvonulás rendezőinél, azok nem ismerték őket. Megkérdezték tőlük, hogy kicsodák.
 — Mi a budapesti mozgó zenészek vagyunk.

Nincsenek ugyan szervezetben, de azért helyet kaptak a menetben és ők is végigmenekültek a nagy felvonulást. Ezért hallgattak a pattogó hangú kintornák vagy magyarul verklük október tizedikén.

Meghíusult terrorizmus.
 BUDAPEST. Legényemberek s mindazok, akiknek otthon nincs háztartásuk, a munkaszünetnek a vendéglők és kávéházakra vonatkozó részét érezték a legkellemetlenebbül. A megszokott törzsszálalás a nélkülözhetetlen pikkoló elmaradása nem egy elkeseredett kifakadást csalt az ajkakra, de korántsem volt a dolog oly kritikus, mint ahogy egyes pesszimisták gondolták. A mely koresma nem esett bele a tüntető körmenet utvonallába, épp oly csalódotan várta a vendégeket, mint egyébkor. Söt akadt olyan koresmáros is, aki a tüntetők egész tömegének személtárára nyitva tartotta helyiségét a legforgalmasabb uton is. Nyitva volt többek között a Váci-körút egy vendéglője is. A tüntetők példátlanul megbotránkozva a vakmerőség fölött, parancsolólag kiáltottak az ajtóban álló tulajdonos, Flamm Bertalan felé:
 — Becsukni, becsukni!

A koresmáros egy cséppet sem retent meg a fenyegető öklök láttára, hanem visszakiáltott:
 — Én nem szocialista, hanem negyvenyolcas vagyok. Ha összevesszük is a koresmát, én nyitva tartom.
 A tüntetők belátták, hogy itt nem lesz tanácsos erőszakoskodni s ettől fogva a koresmáros nyugodtan mérte a sört harezias vendégeinek.

A költő leánya.
 BUDAPEST. Garay János halhatatlan költőnk leánya, Garay Gizella, aki édesanyja halála óta nagy nélkülözések között él a fővárosban, a székszárdi nőegyesülethez kérvényt intézett, a melyben segítségét kér. A nőegyesület Sass Istvánné elnöklésével elhatározta, hogy két teastélyt rendez, amelynek jóvedelmét felajánlja a nyomorban élő Garay Gizellának, akinek édes anyja Székszárd szülőtte volt, akinek emlékszóbot is emeltek s aki egykor egy becsületlen nemzedéket lelkesített költészetével. Magyar nőnek születni nagy és szép gondolat!

Gyilkos legények.
 ARAD. A legállatibb módon gyilkolt meg tizenhárom mikalakai legény egy lakatossegédet és menyasszonyát is félholtra verték. A gyilkosság Keller Ignác koresmájában történt, ahol két társaság mulatott. A koresma egyik szobájában Goczoly Lajos lakatossegéd menyasszonya, Balázs Julia, a leány apja, Balázs Máté és néhány ismerősük szórakozott teljes csendben, míg a szomszédos szobában annál zajosabban folyt a mulatság. Ezt megnóta a koresmáros és nem adott több italt a duhajkodó legényeknek, akik erre kijelentették, hogy kiverik a koresmából a másik társaságot, ha nem kapnak italt. Nyom-

ban be is váltották a fenyegetést. Feikapták az üres sörösüvegeket és ezekkel hadonászva, nagy lármá és fenyegetések közepette elállták a szomszéd szoba kijáratát. Az ittlevők már nem menekülhettek, csupán Balázs Juliskának és Sebestyén Bélának sikerült kimenekülniök az udvarra. Goczoly Lajos, a ki feltette menyasszonyát, amikor a mikalakai legények elállták az ajtót, ártortte magát a kordonon és menyasszonya után akart menni. A megvadult legények lefogták és a kezükben levő sörösüvegekkel ütlegelni kezdték, majd az egyik legény kést rántott és mellbeszurta. Menyasszonya, aki ki akarta szabadítani a gyilkosok kezéből menyasszonyát, megfogta Goczoly karját és el akarta vonszolni, de a beszállás legények erre őt is megtámadták és korbácsolással, sörösüvegekkel agyba fúbták, azután újból megrohanták a már vérebről fetregő Goczolyt s addig ütözték, rugták, amíg meghalt. A főczinokosokat: Csokán Demetert, Cirka Szávát, Padureán Tótsát, Padureán Szását letartóztatták.

Betörő tanító.
 CZIKÁ, Tolnámegye. Récesy Rezső 24 éves tanító Teppert József czikai plébános íróasztalát feltörté és abból 560 koronát ellopott. A plébános feljelentésére Récesy letartóztatták és a székszárdi kir. törvényszék fogházába szállították.

Fejedelmi vendégek.
 DEBRECZEN. A városnak néhány nappal ezelőtt fejedelmi vendége volt. Hatalmas, nyolczüléses automobil állott meg az Angol királynő szálló kapuja alatt. Legidősebbikük, egy borotvált arcu öreg ur volt, aki a vendégkönyvbe az Oldenburg herceg nevet diktálta be. Vele volt unokaöccse, azonkívül gróf Zarnikan, Kamaroff Alexandr, a herceg ápolónője s Gast György kocsivezető. A külföldi vendégek Pétervárról indultak el két héttel ezelőtt automobilon és utazásuk czélja Konstantinápoly. Onnan hajóra szállnak s a Fekete-tengeren áthajózva a Kaukázusba mennek. A herceg unokaöccsével és gróf Zarnikkal az estét az Angol királynő éttermében töltötte, ahol sokáig elhaltatták Magyar Kálmán tüzés magyar nótáit. Tizenegy óra felé aztán pihenni tértek és reggel jókor elindultak Nagyvárad felé. A herceg nagyon dícsérete Debreczen város tisztaságát és utczáinak rendezettségét. Az oldenburgi herceg nevére nemrég sokat emlegették, amikor felesége, a montenegrói fejedelem leánya elvált tőle és férjhez ment Nikolajevics Miklós nagyherceghez.

Leégett falu.
 GIRÁLT. Sárosmegye. A község ismeretlen okoknál fogva kigyuladt és teljesen leégett.
Korán kezdik.
 GYÖR. Pintér István templomtér 11. szám alatti pékmester feljelentést tett a rendőrségen, hogy üzletébe háromszor egymásután betörték és 35 korona készpénzt elraboltak. A megindított rendőri nyomozat megállapította, hogy a betörők pékinasok voltak, akiknek a vezetője Alföldi Béla, a Pintér inasa. A rendőrség letartóztatta Alföldi Bélát, Grill Józsefet és Hajdu Lajost s átadták őket az ügyészségnek.
Elítélt igazgató.
 GYÖR. A győri kir. törvényszék, mint esküdttörzs a Londonban élő gróf Batthyány Ervin helyett Horváth János kömivessegédet vonta felelősségre, mint a „Társadalom” című forradalmi szocialista irányú lap szerkesztőjét a lapban megjelent igazgató tartalmu cikkekért.
 A cikkek a következők voltak: „Forradalmi szocializmus”, és a márczius 15-iki számban „Anti-militarizmus”. Mindkettőben igazgatót láttak és Horváthot 3 havi fogházra és 100 korona pénzbírságra ítélték.
Katonaelet.
 KAPOSVÁR. Schwarcz Mór honvédújonez egy jómódu budapesti kereskedő fia öngyilkossági szándékból fel-

vágta kezén az ütőereket és azután gégejét metszette át. Felépüléséhez nincsen remény.

Lelketlen anya.
 KASSA. Kozsuh Zsuzsánna, egy részeges napszámos asszony, ki csak úgy balkézről élt Met Mihály munkással, az Erzsébet-téren részegen ténfergett, karján éhes kis csecsemőjével. A síró kisedet másként elcsendesíteni nem tudta, hát jónak látta ütni, verni, sőt fojtogatni. A járó-kelők, sőt ki a félholt gyermeket a bestialitás any kezéből és feljelentették a rendőrségen.
A jóbarát fegyvere.
 KECSKEMÉNT. Szomorú végű szerencsétlenség történt a Kecskeméthez közel levő homolytályi pusztán. Balog Kálmán fiatal homolytályi gazdát meglátogatta jóbarátja, Kerekes József fiatal gazdálkodó. Estefelől Balog meg akarta mutatni barátjának új vadászfegyverét, azonban nem tudta, hogy meg van töltve s amint a fegyvert mutatva forgatta, az hirtelen nagy dörögtéssel elsült és a szerencsétlen Kerekes József szíven találva — halva rogyott össze. A fiatal gazdát, akit felesége és két gyermeke sírt, beszállították a czeglédi kórházba, ahol a kecskeméti ügyészség rendelkezése felboncolták. Balog Kálmán ellen az eljárás megindult.

Leégett község.
 KOMÁROM. A közeli Tárkány községben óriási tüzvész pusztított. A virágzó község majdnem teljesen leégett az összes gazdasági épületekkel együtt. Mentésre az erős déli szél miatt gondolkodni sem lehetett. A tűz az egyik pajtában keletkezett és mihamar egy tűzben állt az egész község. A tárkányi és a környékbeli tüzoltóság nem tudott gázt vetni a tűz tovaerjedésének s ez éjjeltájban szűnt meg, amikor már minden elérhető tárgy elhamvad. A lakosságnak majdnem minden ingója odaveszett. A segélyakciózt megyszerte megindították. Tárkányban egyébként a mult esztendőben is nagyobb tűz volt, akkor azonban a községnek csak negyedrése pusztult el, míg most minden odaveszett.
Ismét tűz.
 MAKÓ. Minap este tíz órakor a város főterén levő Stenszky-féle üzlet raktára kigyuladt. A tűz óriási gyorsasággal terjedt és belekapott a szomszédos épületekbe és raktárakba is, ahol nagymennyiségű benzin és petroleum volt elhelyezve. A tüzoltók elszánt bátor-sággal behatoltak az égő raktárakba és a benzines hordókat kigurították. A tűz egész éjjel pusztított és csak reggel felé tudták lokalizálni. A kár mintegy 80,000 korona.

Törvényhatósági gyűlés.
 MAKÓ. Csanádmegye közigazgatási bizottsága Návay Tamás főispán elnökele alatt ülést tartott. Az alispán bejelentette, hogy a Makón és Földékon épített munkásházákat már átadták rendeltetésüknek, ami a munkások körében nagy meglepetést keltett. A temesvári görög keleti szerb püspök átiratában kifogásolta, hogy a bizottság szigorúan veszi a görög keleti szerb vallásu gyermekek iskolázási kényszerét. Kérdést intézett a püspök, hogy minő törvény alapján jár el a bizottság. A közigazgatási bizottság energikus átiratában világosította fel a püspököt a bizottság hatásköréről s kifejezte abbeli óhaját, hogy a gyermekek iskolázása körül a püspök támogatni fogja a bizottságot.
A kivándorlás.
 NAGYBECSKEREK. Jankó Ágoston alispán a közigazgatási bizottság ülésén jelentést tett a vármegye kivándorlási mozgalmáról. Mindenélőtt bejelentette, hogy 1907-ben összesen 20,615 utlevelet adott ki az alispáni hivatal. Az alispán konstatálja, hogy a kivándorlási törvény életbevétele óta évente tetemesen növekedett a kivándorlás. A törvény életbevétele előtt, 1903-ban ugyanis a kiadott utlevelek száma 3650 volt, 1904 év első felében 1609 utlevelet adtak ki, 1904. év

második felében, amidőn a kivándorlási törvény életbe lépett, a kiadott utlevelek száma már 5571 volt. Azután pedig folyton emelkedett, 1905-ben 10,348 utlevelet adtak ki, 1906-ban 13,991-et. Torontálból egy pár esztendő alatt 75 ezer ember vándorolt ki és csupán 10 százaléka vándorolt vissza.

Megyei gyűlés.
 NAGYSZÖLLŐS. Ugocsa vármegye törvényhatósági bizottsága őszi rendes közgyűlésén ifjú Ugron Gábor főispán elnökölt. A napirend előtt Sarkadi Mihály függetlenségi pártelnök üdvözölte a főispánt marostordai győzelméért. A közgyűlés ezután Sarkady indítványára egyhangulag bizalmat szavazott a főispánnak. A közgyűlés további folyamán a bizottsági tagválasztást október 30-ikára, a tisztújítást pedig december 18-ikára tűzték ki, míg a közigazgatási bizottságba ismét a régieket választották meg, majd megalakították az összes választmányokat. A közgyűlés támogatta Arad város feliratát márczius 15-ének és október 6-ikának nemzeti ünnepé avatása tárgyában, ugyszintén Győr város feliratát április 11 helyett márczius 15-ikének ünnepé avatása iránt.

Megnémult a tüzöl.
 NAGYVÁRAD. A minap porrá égett Weinbeyer Márton kereskedő háza. Weinbeyer nem volt otthon és mikor hazaérkezvén meglátta a füstölő romokat, elvesztette beszédképességét. Kára mintegy 20,000 korona.

Vadászserencsétlenség.
 NYÁRSANDÓ. Végzetes kimenetelű vadászserencsétlenség történt a község vadásztársaságánál. Egy vadásztársaságban részt vett Galocik István, a tarcaljárás szolgabírája, Moskovics Ignác járásorvos és Szepessy Gyula gyógyszerész. Galocik István szolgabíró egy bokor mögött neszt hallott és azon hiedelemben, hogy vad rejtőzik ott, elsütötte fegyverét. Egyszerre jaja kiáltás hallatszott a helyről, mire a résztvevők odasiettek. Borzasztó látvány tárult szemük elé: ott fetrengt vérben fagyva dr. Moskovics Ignác. Galocik István szolgabíró golyója fején találta és az agyvelejébe fúródott lövés megölte. A szerencsétlenül járt orvos iránt megyszerte általános a részvét.
Esküdtszéki főtárgyalások.
 RIMASZOMBAT. A kir. törvényszék mint esküdttörzs előtt nagy érdeklődés mellett folytak le a tárgyalások. Első napon Kubinyi Aladár kuriai bíró elnöklésével tartott főtárgyaláson Lovics József 27 éves garamszécsi lakos felett itélkeztek. Gyilkosság büntetével vádolta őt az ügyészség, mert apását, Tokár Mihályt, fejzével agyonverte. A kegyetlen vő folyton civődött apósával, s mikor a büntény előtt a koresmában iddogáltak, úgy összekaptak, hogy az öreg Tokár vejt, Lovicsot, arcuzlötötte. Ez aztán meglette az öreget és hátulról fejzével febeverte, úgy hogy az öreg meghalt. Az esküdtek szándékos emberölésben mondták ki bűnösnek Lovicsot és a bíróság 8 évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős. — Második nap Kolbay Sándor kir. táblai bíró elnöklésével Mráz Mihályné, gyujtogatás büntetével vádolt kisveszeverési öreg asszony felett itélkeztek, aki azzal volt vádolva, hogy elárverezett házát, melyben idegenek is laktak, felgyujtotta, minek következtében több ház légett. A bizonyítási eljárás folyamán a bűncselekmény nem nyert beigazolást s az esküdtek verdikét alapján a bíróság felmentette az asszonyt.
A város és polgármestere.
 ROZSNYÓ. Már régóta nem a legjobb viszonyban van Rozsnyó rendezett tanácsu bányaváros polgármesterével, Sziklay Gézával, akit többször megugujított szabadságolás után ez év őszén a város képviselőtestülete nyugdíjazott is. A polgármester azonban a nyugdíjazást megfellebbezte, sőt, mert ő az állását annak idején önként 2000 korona fizetésért vállalta el, nyugdíjaz-

tatása után a várostól a rendes polgármesteri fizetés kiegészítését is kérte és a vármegye közbelépésére meg is kapta. Mult kedden aztán, hogy lejárt a polgármester szabadsága, újra hivatalába lépett s a helyettesítéssel megbízott főjegyzőtől hivatalát át akarta venni. Miután azonban a városnak a polgármester nem kell s a deczemberben megejtendő választáson úgy sem fogják újra megválasztani, hivatalát most átadni nem akarják. Városi közgyűlés fog most már ebben a dologban addig is dönteni, míg a polgármester végleg el fogja hagyni állását.

Rejtélyes gyermekszünetés.
 SATORALJAUJHELY. Nagy izgalmat okozott néhány napja Trattner János tejkereskedő kis kilencz éves leánykájának eltűnése. Később a városhoz közel Bárcza falu határában megtalálták a kis leányt, de teljesen meztelenül. Kassán letartóztatták a gyermekrabló nőt, aki artistának mondotta magát. Mikor Satoraljai helyre kísérték, a pályaudvaron a nép majdnem meglincselte s csak a rendőrség közbelépésére menekült meg a felháborodott közönség statáriális itéletétől. A fogházban rögtön kihallgatták s az egyébként elegánsan öltözött artistánő a következőket adta elő védelmére: Azelőtt a Fekete-féle czirkusz tagja volt. Itt összevettem völégényével s kis leányával együtt Munkácsra szököt. Az elrablott gyermekkel az volt a czélja, hogy elszedje tőle ruháit és fülbevalóit. Mikor Barczára értek, a patakban megfürödtek mind a ketten. Itt ráparancsolt a leányra, hogy várjon rá s ez alatt ruháival megszökött. Így szől a nő vallomása. A bűnjelek között van egy három ujjny vastag korbács, a melyely borzasztóan megkínozta a gyermeket.
Az élet rejtelméi.
 SZEGED. A napokban meghalt egy fiatal uriaszony: Szabó Gyuláné, született Hollub Ella. A gyászeset híret megsürgönyözötték a vidéki rokonságunk. A résztvétláviratok sürin érkeztek a rokonsághoz, de nagy meglepetésükre — az elhunyt fiatal uriaszony

ELADÓ BIRTOK
 MAGYARORSZAGON Borsodmegye Mezes és Martonyi községek határában fekvő KAROLA nevű major eladó. A szántóföld ezer önként — a kaszáló rétet is beleszámítva — 400 korona. Bővebb felvilágosítást adhat MAJOROS JÁNOS
 402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.
 HA ELADNI akarja Magyarországon fekvő vagyont, írjon ezen címre:
 JOHN MAJOROS
 402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.
 HA VÁSÁROLNI akar földet Magyarországon, forduljon ezen címre:
John Majoros
 402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.

THE STAR BOOK BINDING CO.
 Alsóvárosi üzlet: 153 East 4 street
 Felsővárosi üzlet: 220 East 109 street
 NEW YORK.
 Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
 — JUTÁNYOS ÁRAK. —

KLEIN ARTHUR
 MAGYAR BANKHAZA
 101 Hczwina Avenue, Rankin, Pa.
 Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hájokra ad el jegyeket. Perекet, szerződéseket, konzult. hitelteléseket, katonai-ügyeket biztosan elintézt.

KAIL G. ÁRPÁD
 BANK ÉS HAJÓJEGYZLETE
 — Alapított 1890-ben. —
 Közjegyzői iroda úgy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az 6-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.
 UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

Merskovits Adolf
 — MAGYAR ORÁS. —
 Raktáron tart nagymennyiségű HAZAI ORÁKAT, lánczokat, karpereczeket, gyűrűket, férfi és női mindennemű ékszereket s azokat a legjutányosabban árusítja.
 — Kitértő PIPAK raktáron. —
 UNIONTOWN, PA., 83 W. MAIN STREET.

EGYEDÜLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ
 TRENTONBAN.
P. A. SPRACKLEN
 354-358 SOUTH BROAD STREET.
 Olcsó és pontos kiszolgálás.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE
 Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére
 Örökségeket és követeléseket pontosan behajtanak
 15 WILLIAM STREET • • • NEW YORK

testvére, aki Bécsben szolgált mint főhadnagy, nem választotta a szomorú híradásra. A rokonságnak érthetetlennek tűnt fel ez a dolog, annál is inkább, mivel a főhadnagy rajongásig szerette nővérét. Késő este aztán, váratlanul a táviratkészítő kopogtatott be a gyászoló családdhoz:

„Hollub Antal főhadnagy hirtelen meghalt.”

A főhadnagy a bécsi csapatkórházban feküdt és azon a napon, abban az órában szenvedett ki, amelyben nővére.

Milliók örökösödési pör.

SZÉKESFEHÉRVÁR. A mohai nábob, Kempelen Imre, a mohai Ágnes-forrás tulajdonosa, ez év tavaszán meghalt s mintegy másfélmillió koronát érő vagyonának egyedüli örököse unokaöccse, gróf Pappenheim Szigfrid lett. Végrendeleti végrehajtóknál Daróczy István székesfehérvári törvényszéki elnököt, Fittler Béla városi tiszti főügyészt és Pápay Nándor bankigazgatót nevezte meg. Alig indult meg a rengeteg vagyon leltározása, más örökösök is jelentkeztek Bajzát Ferenc közből, Bajzát József és Bajzát Ignác libádi lakosok személyében, akik azt állítják, hogy az egész örökség egyedül őket illeti meg. Az egész vagyon ugyanis néhai Bajzát József veszprémi püspöktől, a híres egyházi költőtől származik, aki évtizedek előtt elhalálozván, végrendeletében nagy alapítványokon kívül milliókat érő vagyonát fivérére, Bajzát Jánosra hagyta oly kikötéssel, hogy a vagyon csak azon esetben szállhat női ágra, ha a fiág teljesen kihal. A hitbizományt birtokló utolsó Bajzátától női ágon néhai Kempelen Imre örökölte a birtokot, amely a legközelebbi rokonra, gróf Pappenheim Szigfridre szállott. A közből és libádi Bajzátok azonban a hagyaték ellen pört indítottak, mert okmányokkal igazolták, hogy ők fiágon néhai Bajzát püspök öccsének egyenes leszármazói s így a birtok ezen az alapon jogosan még Kempelen megelözöleg őket illette meg. A székesfehérvári törvényszék hagyatéki eljárást nem akart indítani, azonban felelősség folytán a királyi tábla azt elrendelte. Bajzáték jogi képviselőjük útján egy más bíróság delegálását kérték azon az alapon, hogy az egyik végrendeleti végrehajtó, Daróczy István, a székesfehérvári törvényszék elnöke. Ezen kérelemnek helyt is adtak s a budapesti törvényszék delegálták, ahol a per tárgyalatni fog. A hagyatéki tárgyalás első aktusa a minap ment végbe a székesfehérvári közjegyzőségnél, ahol az egész hagyaték részletes becslést vettek fel. A hagyatékot 1,154.781 korona 87 fillérben állapították meg. Fehérmegye mágnáskörében nagy érdeklődéssel tekintenek a milliók örökösödési pör további fejleménye elé.

Véres szerelmi dráma.

SZENTLÁSZLÓ. Véres eset tartja igazalomban a keskeméti törvényszék területéhez tartozó község lakosait. Rácz Mátyas félegyházi pusztai fiatal gazda már régóta udvarolt Ulicska Mariska szentlászói leánynak, de a leány nem hallgatott rá. Ez a legényt ropantul elkésztette. Minap este bement Szentlászóra, hogy még egyszer megkérje a leány kezét, de hiába, a válasza most is elutasító volt. Erre a le-

gény előrántotta forgópisztolyát és két lövést irányzott a leány szíve felé. A golyók találtak: a szép Mariska holtan rogyott össze. A legény a tett ekövéte után szépen begyalogolt Kiskunfélegyházra, ahol önként jelentkezett a rendőrségnél. Letartóztatták s erős fedezettel beszállították a keskeméti ügyészség fogházába.

Amit az erdő mesél.

TORDA. Hidró Gligér szkerisárai lakos mintegy 4-5 hónappal ezelőtt összeveszett egy Juonár Stefan nevű parasztleánnyal, kinek tanuskodása folytán Hidrót verekedésért kéthónapi fogházra ítélték. Ez idő óta Hidró mindig leste az alkalmat, hogy Juonáron hoszut állhasson. Az alkalom végre bekövetkezett szeptember 19-én, amikor szomszédja favágni az erdőbe ment. Hidró megelőzte ellenfelét és midőn mellé ért, a zsebében szorongatott kővel a mit sem sejtő Juonárt úgy fültővön vágta, hogy az menten öszerogyott és pár perc múlva meg is halt. Hidró gödröt ástott s beletemette. Otthon bántani kezdte a lelkiismerete. Korán reggel megint kiment az erdőbe és ahol áldozata feküdt, ott térdre borulva imádkozott, mit ettől a naptól kezdve kivétel nélkül minden nap megtett. Az erdőkerülők feltűnt Hidró gyanus viselkedése, de nem bántotta, mert örültnek hitte. Október első napján, mikor a falu népe suttogni kezdett Juonár titokzatos eltűnéséről, az erdőkerülő gyanút fogott s ázni kezdett azon a helyen, ahol a lelkiismerete furdalásától szenvedő gyilkos imádkozott. Ásás közben aztán rátalált Juonár már feloszlatnak indult holttestére. Az esetről azonnal jelentést tett a csendőrségnél. A gyilkost letartóztatták.

IDEGEN FÖLDESURAK.

Magyarország belső ellenségei.

A „Pesti Hírlap”-ban olvassuk: Van egy sereg arisztokraták, akikről csak akkor tudjuk, hogy a világon van, mikor valami kellemetlenséget csinál. Ilyen a többek között *Baththány-Strattman* Ödön herceg, Körmend földesura. Ez tipusa azoknak a földesuraknak, akik a magyar föld jövedelmét idegen földön költik el. Itt az ideje, hogy az ilyen idegen földesurak ellen fellépjünk.

A szomorú aktualitást e kényes kérdéshez az szolgáltatta, hogy ez a herceg nyiltan tüntetett a magyarság ellen a napokban, mikor a birtokán leleplezték Kossuth Lajos szobrát. Nemcsak hogy egy fillért nem adott a szoborra, hanem a magyar zászlók kitűzését is megtiltotta gazdasági alkalmazottainak, a parkját elzáratta a nemzeti ünnep előtt, a vendégeknek kocsit nem adott s ő maga Bécsbe menekült. Magában véve jelentéktelen az eset, de rávilágít Magyarországra egy sebére: akik a magyar földet birják, azoknak nagy része idegen a magyar földtől.

Az, hogy egy herceg, aki a régi Baththány nevet is viseli legalább ötven perczentre, tüntet egy 48-as ünnep ellen, a magyar zászlókat nem engedti kitűzteni s Bécsbe szalad, — gyalázat. Ilyen is csak Magyarországon történhetik meg.

Ha a herceg ur Magyarországra he-

lyett például Franciaországban volna nagybirtokos, Körmend helyett — mondjuk — Carcachonban s ott Desmoulinnak szobrát leplezik le, vajjon meg merete volna-e tenni, hogy a kis Carcachonnak nemzeti ünnepe ellen tüntessen s eltiltsa a francia lobogó kitűzését? Ugy-e bár, nem merete volna megselekedni? De ha mégis megtette, volna hogy a carcachoni földbirtoka, a francia föld jövedelmét állandóan — Berlinben költötte volna el, s csak egyetlen egyszer még visszament volna Carcachonba, vajjon nem verték volna-e agyon a carcachoni francziák?

A magyar föld pénzét Bécsben költögető s ötven perczentre Bththánynak nevezett herceg nyugodtan visszatérhet Körmendre, hogy átvegye jószágigazgatójától a — pénzt, amit külföldi mulatságaira a magyar föld termel. Mi nem vagyunk francziák, mi csak türelmes magyarok vagyunk, rokonfaj a birkákkal.

A lexikon azt írja erről a hercegről, hogy a magyar főrendiház tagja s most azt írják róla, hogy csak pár szót tud magyarul. Hát tessék mutatni a világon még egy országot, ahol valaki törvényhozó lehet anélkül, hogy az ország nyelvét bírná. Szégyelje magát a herceg ur!

Az osztrák bankónak is két oldala van s az egyik magyar. Hát ő még annak a bankónak is csak a fele szövegét érte meg, amit elkölt. Ez ugyan kevés értelemler vall. De hát minek is értelemler annak, aki az örökségéből él? A mai buta és igazságtalan örökösödési törvény nem koozza el az állam javára a — mondjuk — negyedmillió koronányi maximális örökségen túl levő milliókat, mint azt majd a jövő ideális államban tenni fogják. Tehát a jótékony örökség megkíméli a szerencsés örökös minden agyműködését.

Egy nagy világvárosban nem lehet kötelező minden emberre, hogy részt vegyen valami szoborleplezési ünnepben, hisz el sem férhetne ott mindenki. Aztán ha lehet a templomon kívül otthon is imádkozni, lehet valaki odahaza is jó hazafi, ha nem is jelenik meg az október 6-iki, vagy március 15-iki ünnepélyeken a díkezőkát hallgatni. De ha egy kis városban a legfőbb birtokos tüntet a város nemzeti ünnepe ellen, az más megítélés alá esik. Ez még rideg mágnás szempontból is illetlenség. A magyar föld jövedelmének idegenben való elköltése pedig annyira sérti az ország érdekét, hogy ellene törvényhozási intézkedést kell már tenni.

Aki az év nagyobb részét külföldön tölti, annak magyarországi adóját legalább is duplán kell számítani. Ez a hazafiatlanság megadóztatása lesz. Igen szép jövedelmet húzhat ebből az államból.

Ezenfelül meg kell nehezíteni az idegenek, külföldiek számára a földszerzést. Tulajdonképpen honpolgári eskükhöz és az állam nyelvének tudásához kellene kötni. Maholnap Magyarországot egyszerűen megveszik az idegenek s a jövedelmét kiviszik külföldre.

KRAJNYÁK JÁNOS

Cleveland, O., 2755 East 79th street alatti legmodernebbül berendezett szalonját ajánlja honfitársai pártfogásába. Kitűnő whiskey, törökölly, nemkülömben mindig friss hordó és üveg sör, tüzess magyar borok, finom zamatu szivarok, billiárd, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

ÚJ GAZDA! ÚJ RENDI!

— Elsőrendű magyar szakácsné —
Mrs. BATHORY
PITTSBURGBAN
az egyetlen szépen berendezett magyar ÉTTEREM és KÁVÉHAZ a

LITTLE HUNGARY,

ahol izletes ételekre, figyelmes kiszolgálásra talál.
911 FIFTH AVENUE
VAJDA és ZNAMENÁK, tulajdonosok.

Akié a föld, azé az ország. A németek kezdik összevásárolni a magyar földet. Az újságok csak a Hohenlohe hercege tátrai erdővásárlásairól írtak; de a kik járnak vidéken, azok mindenütt belelűtköznek porosz grófoknak és báróknak birtokába. Mintha csak az volna a tendenciája, hogy a magyarok lába alól kik rántani, össze kell vásárolni a földet.

Vagy arra a csudára számítunk, hogy míg a Baththány hercegek Bécsbe szaladnak a nemzeti ünnep előtt, addig a Hohenlohe hercegek jönnek le Berlinből magyar hazafiaknak? Egy ilyen csudáról beszélnek már a Felvidéken: Windischgraez hercegnek, a magyar nemzet ellenségének a fia a felvidéki magyar arisztokrácia körében már jó magyarrá változott! Az Isten éltesse!

Egy Windischgraez herceg megalulta, hogy mivel tartozik egy magyar földbirtokos a magyar földnek. S egy Baththány herceg elfelejtette.

A BOLONDOK HÁZÁBÓL.

Ellopták egy eredes özvegyét.

Budapestről írják: Titokzatos szöktetés történt a lipótmizei tébolydában. Téglási Gábor ezredorvos özvegyét, aki hetvennégy esztendő és tíz éve elmebajos, pár nap előtt kiszöktették a tébolydából. A szöktetést az özvegy veje és egykori gyámja, Brunner Károly aradi vámhivatalnok vette véghez, akit az árvaszék különféle okok miatt megfosztott a gondnoki állástól és utasította, hogy az özvegy százötvenezer koronás vagyonát szolgáltassa át az új gyámnak. Brunner ekkor igen eredeti módhoz fordult, megjelent a tébolydában és kiszöktette a sir szelén álló öregasszonyt, eldugta, s most senkinek sem hajlandó megmondani, hogy miféle céljai lehetnek az elcsapott gyámnak a gazdag anyóssal!

Özvegy Téglási Gáborné tíz év óta elmebajos. Hatvennégy éves korában örült meg, bekerült a Lipótmezőre és százötvenezer koronás vagyonának gondnokulát leánya férjét, Brunner Károly aradi vámhivatalnokot nevezte ki. Ő kezelte a vagyon, mely készpénzből és értékpapirokból állott. A vérbeli rokonok nem jó szemmel nézték Brunner gazdálkodását s mikor pár hónap előtt meghalt Brunner felesége, kérték az aradi árvaszéktől, hogy mozdítsa el a gondnokot, akinek most már, hogy a felesége meghalt, semmi köze sincs a családdhoz. Az árvaszék helyt adott a kérelemnek, a gondnok meglebbezte az elmozdítást a közigazgatásból, amely azonban szintén a vérbeli rokonoknak adott igazat és Lakatos Gyula nagyváradi lakost nevezte ki Téglásiné gondnokulát.

Lakatos Gyula ekkor ügyvédje, Halász Lajos országgyűlési képviselő kíséretében megjelent Aradon, hogy átvegye a gondnokolt vagyon. Ekkor meglepő felfedezésre jutottak. A százötvenezer koronának csak a felét találta meg és még valami hiányzott: vagyonleltár. Lakatos Gyula természetesen nem vette át a rendetlen örökséget, hanem jegyzőkönyvet vett fel az esetről és az aradi polgármesternél bejelentette, hogy eltűnt a leltár, a törvényszéknél pedig bünyfenytő feljelentést tett, hogy hiányzik a vagyon egy része. Épp a fele van meg annak az összegnek, melyről a rokonoknak és az ismerősöknek biztos tudomásuk van.

Pár nap előtt Brunner Károly, az elmozdított gyám feljött Budapestre s a rendőrségen járt, ahol utlevelet próbált váltani — Amerikába. Ugyanekkor Halász képviselő a következő névtelen levelet kapta:

Nagyságos képviselő ur!

Tudja-e ön, hogy Bruner Károly, az elmozdított gyám pár nap óta Budapestben időzik. Két ezélből. Először azért, hogy Amerikába utlevelet váltson. Másodszor azért, hogy kiszöktesse a tébolydából anyósát, a hetvennégy

éves Téglásinét, valahol elrejtse és végrendeletet irasson vele, melyben magára irat mindent. Jó lesz, ha résen lesz. Brunner nem tud belenyugodni, hogy a vagyon kivették a kezéből. Ő ugyanis egy óriási pech áldozata. Ha véletlenül nem a felesége, hanem az anyósa hal meg, akkor most minden pénz az övé lenne.

Egy jóbarát.

Halász Lajos, amint megkapta a levelet, azonnal telefonált a lipótmizei tébolyda igazgatóságának, értesítette őket, hogy vigyázzanak, mert Brunnernek többé semmi köze az öreg asszonyhoz, elmozdították gyámi állásától és nincs joga, hogy kivigye a tébolydából az ezredorvos özvegyét. Egyszermind jelentette, hogy az új gyámot kirendelő végzést azonnal, ajánlatlan elküldi a tébolydaigazgatóhoz címzve.

Daczára a nyomatékos bejelentésnek, az előzetes figyelmeztetésnek, Brunner Károly mégis sikeresen keresztülítette tervét. Későn este megjelent a Lipótmezőn, zárt kocsin, jelentkezett a gondnok előtt, aki úgy ismerte Brunner, mint aki gyámja Téglásinének. Fogalma sem volt róla, hogy már el van mozdítva. Brunner igen izgatottan beszélt, azt mondta, hogy az egész familia óhajja Téglásiné kiszabadítását, itt is vannak, kint várják a kocsiiban, nem akarják, hogy az öreg asszony, akinek oly kevés napja van hátra, a tébolydában haljon meg. A gondnok nem látott semmi gyanusat a dologban, átadta az álgyámnak a betegget, akit beültettek a zárt kocsiába és megszőktették. Hogy hová vitte, mit csinált Brunner Károly a hetvennégy éves anyóssal, senki sem tudja. A vérbeli rokonok most kétségbeesetten rohannak fűhöz-fához, keresik az öregasszonyt, futnak utána, de nem tudják megtalálni. Brunner Károly megalgad minden felvilágosítást, azt feleli mindenkinek, hogy azt tesz az anyóssal, amit akar, sekinek semmi köze hozzá. A titokzatos szöktetési ügyben Halász képviselő a belügyminiszterhez fordult oltalomért.

Jos. Pokorny
227 AVE. A. NEW YORK.
Hazal czimbalmok, czitarrák s más hangszerok, kották és zenekönyvek minden hangszerhez, nemkülömben hazal órák és ékszerok, könyvek, tajtékárak stb. üzletomban kaphatók.
KÉRJEN ARJEGYZÉKET

PITTSBURGI IRODÁNK MEG-BIZOTTJAI.
ERPF ARTHURPittsburg, Pa.
LENGYEL SANDORPittsburg, Pa.
BODACS SAMUELRankin, Pa.
SZAVKO ANDRASHomestead, Pa.

BENCZE JÁNOS ur
PASSAICON, N. J. képviseli a Bevándorlót. Előfizetési díjak felvételére és nyugtázására fel van jogosítva. Melegen ajánljuk őt passaiid honfitársaink pártfogásába.

HUNFALVY HUGÓ
Hites ügyvéd és jogtanácsos,
— közjegyzői hivatal. —
Iroda a főpostával szemben.
231 BROADWAY New York City.

PARTOS PATIKÁJA
ICAZI MAGYAR GYÓGYSZERTAR
160 Második Avenue, 10-ik utca sarkán,
NEW YORK.
Telefonszám: 428 Orchard.
Orvosságokat magyarországi módszer szerint készít.
— Telefon útján is megrendelhetők. —
P A R T O S C R E A M
Egy tudományos arczbőr-eltető, táplálja az arczbőrt s megakadályozza a ráncok és vonások képződését.
35 centes, 65 centes és 1 dolláros tégelyekben.
Lillomszappan, ófajás elleni porok, hajszőkítők a legnagyobb választékban.
POSTA ÚTJÁN IS MEGRENDELHETŐ.
Sérvkötők és sebészeti szerev jutányosan kaphatók.

MOLNÁR KÁROLY
Cleveland, O. 2747 E. 79. st. alatti legmodernebbül berendezett szalonját ajánlja honfitársai pártfogásába. Főpósnál pompásabb italok, tüzess magyar borok, kitűnő szivarok, billiárd, kuélló, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

MAGYAR FONOGRAF ÜZLET
220 BOWERY, NEW YORK CITY.
Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb éneklő gépeknek.
A LEGKIVÁLÓBB ÉS LEGVÁLTOZATOSABB MAGYAR DALOKKAL.
— Egy gép ára 3 dollár 50 centtől felfelé. —
Magyar dalok darabja 35 cent.
— MEGBIZHATÓ MAGYAR ÜZLET. —
Magyar levelekre magyarul válaszolnak.
ENTRPRISE LIGHT CO.,
220 BOWERY, — NEW YORK CITY.

THE ORIENTAL BANK
A Keleti Bank
182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand street sarkán, NEW YORK
Tőke és felesleg \$1,850,000

R. W. JONES, Jr. elnök
LUDWIG NISSEN, ERSKINE HEWITT, CARLES J. DAY alelnökök
Geo W. ADAMS, pénztáros

NELSON G. AVRES, első alelnök
R. B. ESTABROOK, helyettes pénztáros
LEOPOLD FRIEDRICK, a külföldi osztály vezetője

CZÍVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE
KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK
IMPTORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK
VESZÜNK ÉS ELADUNK MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTFPAPIROKAT.

Egri Csillagok.

REGÉNY ÖT RÉSZBEN.

Irtá: **Gárdonyi Géza.**

(Huszonyegyelek folytatás.)

— Mi az?
 — „Az a fő, hogy ne féljen az ember sohase.”
 — Ez jó — szólott Tinódy — de így bizony meztlábba a gondolat. Megálljatok csak.
 Az állat a kezére támasztva nézett maga elé. A többiek hallgattak. Egy perc múlva felragyogott a szeme, és így szólt: Ha félsz, nem élsz!
 — Helyes! — kiáltotta Gergely.
 Tinódy beleütötte a ludtollat az ablak szélén álló fakalamárisba, és felrajzolta a kardigét.

Még egy kard volt ottan meztelen. A Dobónak a párja. Azt Gergelynek adta Mekesey.

— Hát erre mit írunk? — kérdezte Tinódy. — Jó lesz-e ez, hogy: Bornemissza Gergely, szaporábban nyerjél!

— Nem, — felelte Gergely a fejét rázva. — Nekem nem kell vers, csak egy szó. Abban az egy szóban benne van minden vers és minden gondolat. Ezt írja rá Sebők bátyám: A hazáért!

VII.

Az ötödik napon betoppant Dobó. Nagy örömmel fogadták, s mióta a ház ura rabul esett, évek óta volt az első alkalom, hogy felrakták az asztalra az arany és ezüst edényeket. A házat valami szokatlan derűtlenség sugározta be.

Az asszony mindamellett félgyszabban és ékszer nélkül jelent meg az asztalnál, és érdeklődéssel hallgatta a híreket, a miket Dobó Bécsből és az országban levő urakról tudott.

Mert hogy abban az időben nem voltak hírlapok, csak levelek útján, meg egy-egy ilyen vendégtől lehetett megtudni, mi történik a világban s az urak családok fáján melyik ág török le, melyik hajtott bimbót.

Csak egy ember neve nem fordult elő sokáig a beszélgetésben: a ház ura. Nem lehetett az örökké vérszomjú nyulni, míg maga az asszony nem kezdte meg.

— Hát az én szerelmes uramról hallott-e valamit kegyelmed? — szólott végre az asszony, mikor a cselédség eltakarodott az ebédlőből.
 Oh, hogy elnedvesedett a szem! Oh, milyen felleg ereszkedett ettől a kérdéstől a szobára!

Dobó a fejét rázta:
 — Míg ez a szultán meg nem hal, azt hiszem, nem szabadulhat ő haza.
 Nyers ösztönéssel volt ez kimondva, de abban az időben úgy mondták ki az emberek a gondolatukat, amint a fejükben megszülettek.

Hogy erre az asszony arca elborult, Dobó boszusan szólott:
 — De hát meddig akar élni? Az ilyen zsarnokok nem szoktak tisztességségben kimulni!

— És vigasztalón tette hozzá:
 — Ha valami basát rabul lehetne ejteni, kicsereálnék érte.

Az asszony tagadóan ingatta a fejét:
 — Nem hiszem, Dobó uram. Az én uramat nem kincstári szerzeményként tartják fogva, hanem mint az orosz-olánt szokták: mert félnek tőle. Igértem én már érte mindent, — folytatta busan, — azt mondtam: vegyék el minden birtokunkat, ami a Dunán túl van; vegyék el minden arany és ezüst marháinkat, s még ezenkívül odafizetjük minden évben adóul minden jövedelmünket. A basák zsebretezik, ami pénzt küldök, a szultán meg nem is felel nekik.

— Vagy hogy elő se mernek vele hozakodni.
 — Nem lehet onnan másképpen kiszabadulni? — kérdezte Mekesey.
 Dobó felelt rá:
 — A Héttoronyból? Sohse hallottál a Héttoronyról, őcsém?
 — Hallottam biz' én, de azt is hallottam, hogy semmi se lehetetlen, ha az ember nagyon akarja.

— Édes Mekesey uram, — szólott az asszony, — gondolhatja-e, hogy az én uram, meg az ő árván maradt családja nem akarja nagyon? Nem jártam-e érte a királyasszonynál, a barátnál, a budai basánál? Nem csuszam-e föl térdem még Ferdinánd királyhoz is? Meg se mertem írni ezt az én boldogtalan uramnak.

S hogy erre az asszony sirva fakadt, bus hallgatással néztek rá.
 Azonban az asszony letörtülte könyzeit és Tinódyhoz fordult:
 — Sebők deák, — mondotta mosoly-

eröltette az arcára, — könnyekkel vendéglük-e a házunk urait? Nosza, vegye elő a lantot, és amiket az uram szeretett hallani, — szólott, új könyeket törölve le a szeméről, — csak azokat, Sebők deák. Behunyjuk a szemünket, míg kegyelmed énekel, és azt képzeljük: ő is közöttünk ül.

Három év óta nem pendült meg itt ebben a házban a Sebők deák lantja. A fiuk már előre felvidámultak az engedelmétől.

Sebők deák kiment a szobájába, és elővette a gitárszerű hangszert.

A Judit asszony históriáját mondta el csendes elbeszélő hangon, miközben ujjaival a dallamot verte hozzá.

Ez jó vigasztalás volt. Holofernesben mindenki a szultánt értette, de haj, hol van Judit asszony, aki elpusztítaná őt a föld színéről!

Azonban mikor az ének közepére ért, egyszer csak megváltozott a dallam az ujjai alatt, s mélyen bugó lágy hangon ilyen énekbe fogott:

Sirva veszekel most szegény Magyarországot,
 Mert tőle távozzék hangosság, vigasság
 Belőle kikele sok fényes gazdagság
 És fogságba esék sok fényes uraság.

Az asztalnál ülőkön fájdalmas borzongás futott végig.

Dobónak is kiesordult a köny a szeméből.

— Folytathatom-e, — kérdezte ez is hangon Tinódy.

Az asszony a fejével beleegyezően intett.

Tinódy aztán elénekelt, hogyan ejtette hálóbá Bálint urat a török, hogyan vitte rablánczon magával először Nándorfehérvárra, aztán Konstantinápolyba.

A hangja fájdalmas suttogássá változott, mikor az ének végére ért:

Fohászokdik mostan sok gyakor strással
 Asszony-feleségöd az két szép fiaddal,
 Mert őt élnek mostan az nagy árvasággal,
 Sok szomorúsággal, gyámoltalansággal.
 Örömk sehol sincs te jó szolgálodnak,
 Kik szíved szeretnek, gyakran fohászokdnak,
 Egynehány közülök tétova bujdosnak,
 Ha megszabadulnál, mégis sokan várnak.

Itt már maga a lantos is elfuldát a sirásban. Mert hiszen ő volt az a tétova bujdosó szolga, aki legjobban siratta az ő urát.

A két gyermek az anyjára borulva zokogott, s az anya mind a kettőt átölelve kiáltotta:

— Nincs árvább, elhagyottabb nálunknál a földön!

Egynehány perc telt így el a szomorú házban, aztán Dobó szólalt meg tómpa, keserű hangon:

— Miért nem vagyok én szabad ember! Ha egy esztendőmbe kerülne is, lemennék oda-abb a városba, legalább megnézném, hogy csakugyan olyan erős-e az a börtön?

— Én szabad ember vagyok, — szólott Mekesey felállva, — és esküszöm a Mindenhatóra, hogy lemegek! Le én! És, ha lehet, az életem árán is kiszabadítom Török Bálintot!

— Veled megyek, — szólott Gergely felállva, — veled tartok minden veszedelmen át az én uramért, atyámrért!
 — Anyám, — szólott megrázkódva az ifjú Török János, — Itthon maradjak-e, mikor van ember, aki az apám szabadítására indul?

— Örültség! — szólott sápadtan az özvegy.

— Ha örültség, ha nem örültség! — felelte Mekesey kitüzesedve, — én amit mondtam, megteszem.

— Én is veled megyek, — szólott röviden Tinódy. — A karom béna, de talán az eszemmel használhatok.

— Mit akartok, — beszélt újból az özvegy. — Amit két király, meg egy királyi vagyon nem tudott megtenni, ti megtehetitek-e?

— Jól beszél asszonyunk ő nagysága, — szólott Dobó a nyugodtságát visszanyerve. — Itt se pénz, se mesterkedés nem használ, csak egyedül a szultán jó-akarata oldhatja meg a bilincset.

— De ha az a jóakarát sohase jön meg? — pattant vissza Mekesey.

VII.

Másnap Dobó tovább ment. Nem marasztalták, mert tudták, hogy rövidre van szabva minden ideje. Mekesey még ott maradt.

Behívta a szobájába Gergelyt, és így szólt:

— Megvártam, hogy alszunk egyet erre a tegnapi beszélgetésünkre. Nem magamért, mert én akármennyit alszom is arra, amit gondoltam, én lemegek a török földre.

— En meg veled tartok, — felelte Gergely határozottan.

— Elvégre is itthon most nincs háboru, aztán ki tudja, nem találunk-e valami egérltyukat?

— Ha felszülünk is a vállalattal, nem lesz okunk szégyenlenni.

— Tinódyt elvigyük?

— Amint gondolod.

— Hát Jancsi?

— Nem ereszi azt el az asszonyunk.

— Hát akkor ketten megyünk. Tinódyt hagyjuk itthon. Az öreg nem bírja a kardot, sem a lovaglást.

— Amint gondolod.

— Meg aztán mi a fejünkkel játszunk. Az öreget kár lenne a halál útjára vinni. Ő a leg többet érő emberek közül való most az országban. Az Isten is azt akarja, hogy ide-oda kóboroljon, és éleszsze a szívek kivalvó tüzét. Ez az ember a nemzet lelkéből kizepgő fájdalom.

Az ajtó Török Jancsi nyitott rájuk. Lovagló ostor volt a kezében, és szarvasbőrsalavári sárgállott rajta. A fején széles karimájú debreczeni posztósüveg. A lábán sárga csizma.

Mekesey mintha egy elbeszélést folytatna, csak éppen rápillantott Jancsira, aztán nevette szólott:

— Az ám: a vörös nyul házassodik!

— És Jancsira tekintve, magyarázóan mondta:

— Nem ismered, akiről beszélünk, de talán Gergely már emlegette.

— Kit? — kérdezte Jancsi érdeklődés nélkül való hangon.

— Fúrjes Ádámot.

— És kit vesz el? — kérdezte Gergely mosolyogva.

— Egy fekete vén embernek a leányát.

Gergely arczából egyszerre elszállott minden pirosság.

— Cecey Évát? — kérdezte csaknem kiáltva.

— Azt, azt. Ismered talán?

Gergely elkövült arcczal nézett Mekeseyre.

— Ne komédiázzatok tovább, — szólalt meg Jancsi a lábászárára csapva az ostorral. — Nem arról beszéltek ti mostan. Azt gondoljátok, gyerek vagyok? Nem vagyok gyerek többé. Ezen az éjszakán nem aludtam. Van olyan gyümölcs, amelyik egy éjjel ér meg. Én az éjjel férfiuává érlelődtöm.

— Hát ebocsát édesanyád? — kérdezte Mekesey.

— Nem szóltam neki, de az mindegy. Hunyadon igazítani valók vannak a várbán. Azt mondom, hogy bizza én réám.

— Ez jó gondolat! — szólott Mekesey. — Eszerint indulunk.

— Akár még ma. Én arra öltöztem.

— Megálljatok, — szólott Gergely még mindig halaványan, — te valamit említettél az imént, Pista. Igaz-e az, vagy csak egy hirtelen koholtad?

— Amit Fúrjesről mondtam?

— Az.

— Igaz. Maga az anyja dicsekedett vele, hogy a királyné hadnagyához adja feleségül.

Gergely most már vörös volt, mint a czékla. Az erek duzzadoztak a homlokán.

— Mi lett? — kérdezte Jancsi. — Ismered talán?

Gergely a szinéből kikelten járt fel és alá a szobában.

— Hogyne ismerném, hiszen ő az én Évám!

— A te Évát veszik el? — kérdezte bámulva Jancsi.

— Azt. De én nem hiszem.

— És Gergely dühösen, szinte toporzékolva kiáltotta:

— Megölöm a bitangot!

Mekesey a saját nyugalmával akarta csillapítani.

— Megölöd. De hátha a leány szereti?

— Nem szereti!

— Gondolod, hogy kényszerítik?

— Bizonyosan!

— És te szereted?

— Kisgyerek-korom óta.

— Akkor, — mondotta Mekesey, — valamit kell tennünk.

— És felkényökölve folytatta:

— De ha teszünk is valamit, te nem veheted el. És hátha mégis összebarátkoztak?

— Hogy gondolsz ilyet, — felelte Gergely.

— Levezeltetek?

— Hogy levezeltünk volna! Van én nekem szolgám, hogy ide-oda járassam? Mekesey megint vállalt vont.

A tornácra szaporra kopogás hallatszott.

Török Jancsi az ajtóhoz ugrott, és megfordította benne halkan a kulcsot. A következő perczben lecsattant a kilincs.

Jancsi csendet intett.
 Mert az őcsese volt a kopogó, s nem

akarta, hogy tudjon valamit az ő elhátározásáról.

VIII.

Izabella királyné Gyaluban telet, s még a tavasz is ott érte.

A két ifju: Gergely és Mekesey harmadnapra Gyaluban volt. Török Jancsi nem kísérte el őket, nehogy az anyja megsejtsze az összebeszélést.

Törökne mindössze annyit tudott, hogy Gergely elment Mekeseyvel a Ferdinánd hadába, és hogy ezt a nyarat a katonák közt tölti, Demeterkor pedig visszatér.

Azonban az ifjak terve akkor már meg volt szöve. Abban állapotok meg, hogy Gergely megtudja: szereti-e a leány, vagy nem? Ha szereti, Gergely nem tehet egyebet, csak azt, hogy buscsútt mond az álmainak. Ha pedig nem szereti, akkor Gergely, mintha ott se járt volna, eltűnik, Mekesey pedig csúf teszi Fúrjest, úgy hogy ne legyen Erdélyben leány, aki kedvet kapjon hozzámenni.

Ha aztán Gyaluban végeztek, a három ifju Hunyadon találkozik, s indulnak Konstantinápolyba.

A határig lóháton mennek. Jancsi magánál tartja azt a pénzt, amit a vár tatarosára szántak, s még azonkívül is amennyit lehet, hogy ha kell, pénzsel is dolgozhasanak. Aztán a határról vagy derviseknek, vagy kereskedőknek, vagy koldusoknak öltözve ygalog utaznak tovább, hogy a rablók és a kóbor török katonai csapatok ereje mellett elcsuszhasanak. Akár sikerül a Bálint ur kiszabadítása, akár nem, két hónap alatt megfordulnak, de talán előbb is, és Törökne nem fog nyugtalankodni a fia miatt.

A két ifju este érkezett Gyaluba. Mindössze egy szolga kísérte őket, akit Mekesey Debreczenben fogadott fel. Mátvásznak hívták a legényt. Csikós volt azelőtt a Hortobágyon.

Hát az ment utánuk azon a kis deres török lovon, amelyet megtartott az őt közül.

Mindjárt az első háznál megszólítottak egy parasztot, hogy nem adna-e szállást?

A paraszt, nagysüvegű oláh volt, de valami keveset tudott magyarul. Csodálkozva rázta a fejét, és a fejével együtt nagy fekete süvegét:

— Nem a lakodalomra jöttetek-e, hogy hozzáam akartok szállni?

— De éppen arra jöttünk, — felelték egyszerre mind a ketten.

— Hát ha arra jöttetek, — mondotta a paraszt, — miért nem szálltok a kastélyba?

A két fiu összenézett.

— Én, — mondotta Gergely, — nem szálllok oda, mert megbetegedtem az uton.

S valóban halavány volt, mint alji beteg.

— Csak a társam száll oda, — folytatta — és ha az első szobád üres, megfizetem.

A fizetés szóra megszűnt az oláiban a csodálkozás: készséggel nyitott kaput a lovaknak.

— Hát nem késtünk el a lakodalomból? — kérdezte Mekesey.

— Hogy késtetek volna el szép urfiak, — felelte a paraszt, — avagy nem tudjátok-e, hogy holnapután lesz az esküvő?

Mikor a két ifju magára maradt a szobában, Gergely elesüggeden nézett Mekeseyre:

— Azt hiszem, későn jöttünk.

— Magam is azt gondolom. De talán mégis lesz egy napunk. Míhez fogjunk?

Gergely leült egy rossz szalmaszékre, és tanácstalanul nézett maga elé.

Mekesey az ablakhoz állott, és a zöldülő kezdő orgonabokrokra bámult.

— Azt tartom, legjobb lesz, ha visszamegyünk, — szólott végre megfordulva.

— Egy álommal kevesebb, egy tapasztalással több.

Gergely felkelt.

— Nem, — mondotta komoran. — Az én tüdősségemet nem vetem ilyen könnyen a hátam mögé. Egy nap nagy idő. Arra gondoltam, hogy én itt maradok, te pedig felmegy a kastélyba és ott leszel a vendégek között.

— És ha kérdeznék?

— Nem hízótt-e meg Cecey? A fő az, hogy a leánnyal találkozzál, és megtudd, hogy a szíve szerint választotta-e Fúrjest? De ez lehetetlen, — szólott Gergely az igazalomtól kimerülten.

— Hát jó, — felelte Mekesey, — felmegyek a kastélyba, és beszállok a Matyival együtt, ha ugyan elfogadnak.

— Megmondod, hogy Cecey hitt. Az öregnek elvégre az életét mentetted meg.

— Az bizonyos. Magam is azt gondolom, hogy akármilyen orozavál fogad is, a vége az lesz, hogy beszállok a kastélyba, és szólók a leánnyal. Ha lehet

CAFÉ BRESLAU
 MAGYAR KÁVEHAZ
 188—190 második Avenue, New York a 12-ik utca sarkán.
 — Kitchinő M A G Y A R konyha. —
 Tulajdonosok: Rabbach és Schembeck.

EUROPÁI GYÓGYINTÉZET

Bármily régi betegségben is szenved s ha orvosi eddig hiába gyógykezelték, forduljon bizalommal hozzánk. A mi e u r o p á i gyógyintézetünkben mindennemű betegségek gyorsan és sikerrel kezelhetők.

ORVOSI TANÁCSOT INGYEN ADUNK.
 Rendelő-órak hétköznapon reggel 9 órától estli 8 óráig, ünneppnap délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE
 402 GRAND ST. PITTSBURG, PA.

VIOLET ARCCREAM
 Májfolt, szeplő ellen legjobb a világon. **100** arczbört ad. Ára 50 cent.

GLADIATOR
 legjobb haj- és bajusznövesztő szer. Ára egy dollár. A pénz előleges beküldése mellett bárhol megkúrdi a feltaláló:
 Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, O.

HA BAJBA JUTOTT, FORDULJON NAAR MANFRED
 békebíróhoz,
 15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J., aki tanácsal, segítséggel látja el. MAGYAR, NEMLEIT, TOT, LENGYEL stb. TOLMACS MINDIG KÉZNEL.

A NAP
 A magyar újságírás szenzációja, Magyarország legérdekesebb és legolvasottabb naplaja. Felelős szerkesztője: Braun Sándor. Politikai főmunkatársai: Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal.

A NAP a 48-as számú legújabb katonája s a 67-es politika legkérlelhetősebb üldözője. A NAP nemcsak a legkittünőbb lap, de a **LEGOLCSÓBB IS.**

Külföldre Amerika területére egész évre \$5.—
 Félévre \$2.50
 Negyedévre \$1.25
 Mutatványszámokat készséggel küld:

A NAP kiadóhivatala:
 Budapest, VIII. ker., Róskk Seilárd-u. 9. sz.

Fényképeseti Múterem
 Ha ezen hirdetés kivágja s behozza, minden tucat kép után kap **INGYEN** egy életnagyságu képet A legjobb felvételek.
VAC RNAP is NYITVA
S. ROBINSON fényképez
 1716 Centre Avenue, PITTSBURG, Pa.

RIZSAK JÁNOS
 passacéi pénzküldő budapesti fordája IV., Sütő-utca 6. szám alatt van. Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PENZKÜLDŐ és VÁLTÓINTÉZETE
 127—2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.
PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ő házába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.
 Mindennemű közjegyzői okiratok szakszereiben kiállítanak és konzultáslag hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el.
 Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el.
 Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

FIÓKZULETEK:
ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. PHILLIPSBURG, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

még ma, ha nem lehet, akkor holnap. De nem jöhethet-e velem valamiképpen? Talán mintha inasom volnám!

— Nem. Ha a leány azt mondja, hogy erőltették, akkor jobb, ha nem tudják, hogy itt vagyok.

— Akkor én Fürjést felfofozom!

— Addig ne tégy, semmit, míg a leánynyal nem beszéltél. Akkor jér vissza azonnal, és majd meglátjuk, mit cselekedhetünk!

Az oláh asszony puha ágyat vetett Gergelynek, és orvossággal, vizes kendővel kínálta. Hanem biz' a beteg se le nem feküdt, se virágözömet nem ivott, se kendőt nem tett a fejére, csak fel és alá toppogott a szobában, és nagyokat üttött az öklével a levegőbe.

(Folytatása következik.)

RAKONITZ.

Irtá: Bródy Miksa.

Öreg vagy már és magányos éjszakákon csillogó fehér szájak lopóznak kék fürtök közt. Vége a romantikának, az ibolyaszín látásoknak; eltűnedeznek az ezüsthamvas mesepaloták, a lilaszegélyű hegyek, a borostyánszínű felhők és a vérpáros ég.

Szürke minden, még az ég is szürke és ha felriadsz álomtalan álmaidból, hideg patkányujjaival megcirógat, kicsiny hegyes fogaival végigcsókol és piros szemével rád tekint Rakonitz.

Aztán nem pislog a szemével, hanem mindig, mindig csak nyitva tartja azt és boszantó mereven néz téged. Végül ordít egyet. Nincs rémesebb ennél az ordításnál, mert felismered a te saját hangodat. Hallod a te állati hangodat, amelyet még sohasem hallottál.

Felébreds. Reszkető kézzel letörölöd homlokodról a fehér verecspeket, a vankosokkal eltakarod az arcodat, hogy ne lásd a fekete, a boszantó, a nagyfejű életet, ne lásd többé Rakonitzot, aki vízrusba öli haldokló fantáziádat. Hiába!

Nemrég nappal is láttam. Az utcán. Sima volt a homloka, szép piros az arca, hófehér a szakálla. A kolduló rikancsok közt hatosokat osztogatót szét. Engem nem ismert meg és jóságosan nézett rám kék szemével.

Harminez évvel ezelőtt másképpen láttam.

Az apám aznap nem ment hivatalba. Csak az anyámmal izentette, hogy családi ügyek vannak. Egyedül maradtam vele otthon. Szerettem volna már leszaladni az udvarra, de nem mertem az apám miatt, aki haragosan járt fel s alá a szobában.

Nem volt szép sima az arca, mint máskor. Ma nem borotválkozott. Egyszer megcsókolta a kemény veres szakállal felkarcolta az arcomat. Valami eszébe juthatott, mert hosszasan reám nézett, aztán megint járkálni kezdett a szobában.

Egy óráig ültem félve, szomoruan a sarokban, valami ronggyal játszadoztam, és formáltam emberi alakká. Ugy emlékszem, akkor Miranda volt az ideálom, a Sycorax boszorkány-szigetére vetett királyleány.

Egyszer csak így szólt hozzám az apám:

— Lajoska, vedd fel a cipődet.

Csak ünnepnapon szabadott a cipőt felöltönnem, pedig a mi utcánkban szürös kavicsok voltak és bizony sokszor megsebeztek meztelen talpamat. De az apám szegény pósthivatalnok volt s a fizetéséből nem futotta a számomra hétköznapi cipőre is.

Eldobtam Mirandát és dobogó szívvel futottam be a szobába, ahol a szekrény mögötti sarokban egy pár fényes cipőcske állott. Öt perc alatt készen voltam. Aztán elmentünk hazulról.

Az utca szép volt, mert tavaszi nap-sugarak verődtek vissza a kicsiny ablakokból s a kerítések tövében gyenge fű zöldült ki. A város szívébe igyekeztünk és mennél tovább mentünk, annál több emberrel találkoztunk. A piacon mozgalmas és vidám volt az élet, mert ott laknak a gazdagok és szép nagy leányok sétálgatnak a fehér kövön uton nevelőikkel.

Az apám fogta a kezemet, de szerettem volna előre futni, hogy szabadon ugrálhassak, táncolhassak. Szerettem volna megismogatni az ablakokból leverező hiborfenyűt, megcirógatni a nagy leányok szép ruháját, megbámulni a boltosokat, akik kiállottak a boltajtó elé és nyájasan köszöntettek jobbra-balra.

Egy kapunál befordultunk. Furesza ház volt. Nem volt udvara, mint a mi házuknak és úgy éreztem, hogy ebben a házban én nagyon elhagyott és boldogtalan volnék. — Hol játszanak itt

a gyermekek? — kérdeztem magamban, amikor a hideg, szeles lépcsőkön felfelé haladtunk, — itt nincs fakerítés, amelyre fel lehet mászni és távoli országokba vonatkozni. Nincs lombos eperfa, amelynek ágain hajóskapitány a kis fiú és körülhajozza a nagy tenge-reket!

Egy fényes, barna ajtó előtt megállottunk s az apám becsengetett. Még mielőtt valaki kinyitotta volna, én kibetűztem a felirást, amely az ajtóra szegezett táblára volt véste arany írással.

„Rakonitz köz- és váltóüggyvéd.“

Egy szőke fiatal ember nyitotta ki az ajtót és beeresztett bennünket.

— Itthon van az ügyvéd ur? — kérdezte apám.

— Itthon van, — felelte a szőke s bevezetett minket egy nagy, világos szobába, ahol még két másik ifjú ült zöld tetejű asztaloknál és görnyedt háttal irt fehér papírlapokra.

— Milyen ügyben? — kérdezte a szőke.

— A Breier kontra Fehér-ügyben, — felelte az apám.

A Fehér szóra, mert engem is így hívtak, ránéztem apámra s láttam, hogy az arca halottahalvány.

— Pénzt hozott? — kérdezte a szőke.

— Hoztam tíz forintot.

Az imok megcsókolta a fejét, egy szekrényből két papíresemót húzott ki, abban keresgélgni kezdett s egy sárga, hosszú papírlapot vett ki onnan.

— Tessék ezzel a írással azon az ajtón bemenni az ügyvéd urhoz.

Apám megfogta a kezemet. Az övé egészen hideg volt és reszketett. Beléptünk az ügyvéd urhoz.

Eleinte nem volt olyan félelmes. Kicsiny szürke szeme szúrósan nézett reánk, aztán felkelt az asztal mellől s egyenesen az apám elé lépett. Alacsony, kövér emberke volt, fekete bajusszal, görbe lábakkal és kissé kemény füllel.

Átvette a sárga papírost, gyorsan végigbetűzte az írásokat és kérdőleg tekintett az apámra.

— Pénzt hoztam, tekintetes ügyvéd ur, — szólt reszketve az apám és én nagyon megsajnáltam.

— Ideje már. Holnapra ki van tűzve az árverés a butoraira és ha most el nem hozta volna, holnap elvittünk volna mindent.

— Igen, igen, — szólt az apám s bólintott a fejével. — Pénzt hoztam.

— Mennyit?

— Tíz forintot.

— Nagyon megijedtem, mert ebben a pillanatban a tőmzi fekete ember kiabálni kezdett.

— Mit, tíz forintot! Az ördögnek kell a maga tíz forintja! Hetven forinttal tartozik a cégnek és ötven forinttal nekem. Az százhusz forint. Érti?

— De, tekintetes ur...

A könyvek a szemembe szöttek. Ilyen gyengének még sohasem láttam apámat, az én szigorú, kemény és jó apámat.

— Ne is beszéljen, — rikácsolta az ügyvéd. — Akármit mond, nem fogadok el tíz forintos részleteket. Majd a butorairól kifutja az egész.

Nem értettem semmit az egészéből, de éreztem, hogy valami rettenetes történhetik, mert az apám eleresztette a kezemet, amelyet eddig göröcsösen fogott s egész testében remegni kezdett.

— Na! — riadt rá türelmetlenül az ügyvéd.

— Nincs több, — nyöszörgött apám. — Ha agyonüt, ügyvéd ur, sem tudok többet adni. De a butoraimat ne bánthat!

— Alászolgálja! Ninc s időm magával eltrécselni a napot. Vagy fizet, vagy árvereztetek!

Apám rátámaszkodott az asztalra, hogy el ne essék.

— Családom van... legyen tekintettel az ügyvéd ur. Elbocsájtának a hivatalomból, ha megtudják.

— Bánom is én a maga családját, a maga hivatalát. Minek nőült, ha adósságai vannak. Azt a leányt nem kellett volna a maga nyomorúságához kötni.

Apám arca megkeményedett.

— Ahhoz a nőhöz önmek semmi köze! — kiáltotta felegyenesedve.

A másik pillanatban ismét összegörnyedt s alázatos lett. Rakonitz pedig türelmetlenkedni kezdett.

— Na, nincs időm. Ha nem hozott pénzt, kérem távozzék. Érti, távozzék! Palotai ur! — kiáltotta a szoba ajtaját kinyitva, — kérem a Walter-aktákat.

Apám mozdulatlanul állt a szoba közepében s még nem akart távozni. A kis gnóm rikácsolni kezdett: — Takarodjék, ha mondom! Itt semmi keresni valója sincs! Menjen a

porontyával a pokolba...

Rég volt, több mint harmincz esztendeje s azóta az események kivesztek emlékből. Csak Rakonitz maradt meg bennem, maradt meg éjszakáimnak. Sycorax esetlen, gonosz fia, a fákát irtó rabszolga, a löcsaláb Calibán.

Arra is emlékszem, hogy másnap az anyám ment el hazulról már korán reggel s mire visszatért, olyan volt, mint egy halott. Olyan is maradt haláláig. A butorainkat sem árverezték el.

Hányszor áldottam meg csunya éjszakáimnak, amikor esőcseppek kopogtatnak ijeszítően az ablakon, hogy Caliban meglepte ágyházában Mirandát s nem volt jelen Ariel tündér, aki megvédje a varázsló fejedelem szép leányát.

Szomorú volt a mi házuk tájéka és sok szomorúság közt nőttem fel. Az apám szép vörös bajszának sem volt ideje megfehéredni s az anyám haja is feketén takarja be most sirban pihenő testét.

Harminez esztendeig maradt meg éjszakáimnak a löcsaláb Caliban, a fekete bajusz, kövér Rakonitz. Ugy zavarta az ő kegyetlen verzumásával az én lilaszínű romantikámat.

Ő volt a kegyetlen, a lelketlen, a szürke élet az én álmodásaimban, — a nűg aztán magam is megöregedtem és a rettenetes éjszakán fehér szájak lopóztak kék fürteim közé.

Mert találkoztam vele az utcán. És Rakonitz jóságos öreg ember volt, ősz szakállal, aki hatosokat adott szegény kolduló gyermekeknek.

En meg gonosz lettem, kapzsi, rosszindulatú. Gyűlölöm az egész világot s a krajczárt a fogamhoz verem, mielőtt kiadom. Ha a tükörbe nézek, azt látom, hogy a hajam olyan fehér már, mint a Rakonitz szakálla.

Csak a lelkünk egész más: Rakonitz jóságos, adakozó, tékozló, én farkas vagyok, gonosz, rosszmájú. Mire meghalunk; a világ semmit sem fog tudni rólunk, a tetteinkről. Csak meghalok és magammal viszem a rózsaszínű fiatal-ságomat. Rakonitz ellenben nem viszi a sírba az ő szürke, rikácsoló gonosz-ságait, hanem még életében átruhazza, majd a halála után itthagya másoknak, a fiának, az unokáinak, a többi Rakonitzoknak örökségül.

Mert az élet, a kemény, lelketlen élet itt marad e földön, csak az álmok tűnnek el örökre a borostyánszínű felhők mögé.

HISZNYAI JÁNOS ur Connecticut állambeli Danburyben fel van jogositva előfizetések felvételére és nyugtázására. Melegan ajánljuk honfitársaink jóindulataiba.

DAYTONBAN Ohio államban és környékén RADÓ LAJOS ur képviseli a „Bevándorló“-t. Elfizetését díjakat felveheti és nevünkben nyugtázhat. Melegan ajánljuk Radó urat honfitársaink pártfogásába.

TRENTON LEGJOBB FOGORVOSA Dr. J. S. MILLER 184 SOUTH BROAD STREET. Olcsó, jó, pontos és fájdalom nélkül — dolgozik. —

I. BOSS 111 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Minderféle szivarok és dohányok — Importálója. — KÜLÖNÖSEN JO A KOSSUTH ÉS GRÓF BATTYÁNYI DOHÁNY. Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE! Dr. BOTTLIK LAJOS BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR volt csász. és kir. katonarvos, a magyar kir. posta-, távirata és telefon, a m. kir. államvasutak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa. Jelenleg chicagói kórházi igazgató-főorvos, konzultus orvos, a legkülönfélébb és leg súlyosabb betegségeket a leg tudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTAS mellett jótállással. — Levelekre válaszol: Dr. LOUIS BOTTLIK 420 SO. HALSTEAD STREET. Telephone Monroe 1116. CHICAGO, ILL.

MONOPOL KÁVÉHÁZ RUDNER és ROTH, tulajdonosok NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilenczedik utca sarkán — Kütünő ételek és italok — A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE — Szombat és vasárnap este előrangú cigányzene —

YORKVILLE BOULEVARD előkelő magyar kávéház a felelő városban 1393 MÁSODIK AVENUE Tulajdonos: GROSS EDE — a 72. és 73. utcák között. — MINDENNAP CZIGÁNYZENE — Kütünő magyar ételek és jó italok. Pontos kiszolgálás. POMPAS BILLIARDASZTALOK.

THE 'STATE BANK' AZ ÁLLAM BANKJA 378 Grand Sreet, New York City. Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. L., alpenztáros Kneisel János. Tőke, felesleg, nyeresmény, több, mint \$1,000,000 Betétek több, mint 16,000,000 Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részében. HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA. magyar közjegyző 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG. Alakult 1906. február 27. Cleveland, O. A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

THE CITY BANK CO. BIZTOS, ERŐS, MEGBIZHATÓ. Takarékbetétek után 4 százalékos — fizet. — 10 AVENUE és PEARL ST. sarkán. SOUTH LORAIN, Ohio.

The Friedman Print 215 BOWERY — NEW YORK. Elvállalja alapzabályok s mindennemű nyomtatványok elkészítését. — Kütünőn felszerelt magyar nyomda. — Elv: Csalos kiállítás olcsó árak mellett.

THE RISING SUN BREWING CO. CSEHORSZÁGI módon készülő SÖR A legvilágosabb arany árpból, malátából és mézharutos cseh komlósból főzik. FELTÁTELENLŐ JOBB BARMILY IMPORTÁLT SÖRNEL. ELIZABETH, N. J.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK. E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából. NEW YORK ÁLLAM. Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York. Kiss Emil, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll. Németh János, 457 Washington street, New York. Deutsch Testvérek, 319 Houston st., New York. Pénzküldés, hajójegytroda és közjegyzői hivatal. The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York. Csekköntő, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvétele és eladása. Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzküldő Társaság, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City.

PENNSYLVANIA ÁLLAM. B. Hendler, successor to A. Hendler Son & Co. Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók. First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alapítóke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter. Róth József és Fiai, a Monongahela-völgynek legrégibb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport. Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb ártólammal. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legolcsónyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzultus hitelesítést beszerzik. Czim: Jos. Roth and Sons. Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos Hítel Társulat, Duquesne. Alapítóke és főösszeg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fiset két százeletket csekk-számlára, 4 százeletket betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda. Klein Jakob, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldés és hajójegyelárstító. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését. Tomcsányi József, Homestead és Duquesne. Klein Arthur, Rankin, Pa. Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek elintézése. Kall G. Árpád, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

MISSOURI ÁLLAM. The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trust-kompanijája, Bonne Terre. Bejegyezett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thomura alelnök, F. H. Dearing titkár és pénztáros. OHIO ÁLLAM. Perczel Lajos, 532—534 Pearl street, Cleveland. The Dollar Savings & Trust Co., Youngstown. Vagyon: \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos. WISCONSIN ÁLLAM. Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Előad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad. NEW JERSEY ÁLLAM. Rizák János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapestban, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul felmel ügynökkénekné irodája: Fiume, Andrássy-ut 22. Magyar amerikaiak, kik az ó-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.

ZASZLÓ, JELVÉNY, MISERUHAK Saját készítésű legértékesebb egyleti százik, sapskák, egyenruhák, szalag és aranyjelvények. Bálók és ünnepségekhez szükséges szalagok és díszetek raktára. — Jutányos árak. — LITVAY JÁNOS 8807 Buckeye Road, CLEVELAND, O

Charles R. Kear Harry F. Potter elnök. pénztáros. ELSŐ NEMZETI BANK FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA. Alapított 1864-ben. Schuykill-County legőregebb nemzeti bankja. Alapítóke \$50,000.00 Tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény 75,000.00 Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti. Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközl.

Charles R. Kear Harry F. Potter elnök. pénztáros. ELSŐ NEMZETI BANK FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA. Alapított 1864-ben. Schuykill-County legőregebb nemzeti bankja. Alapítóke \$50,000.00 Tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény 75,000.00 Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti. Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközl.